

7e jaargang
nummer 3
21 juni 2012

Smengevet

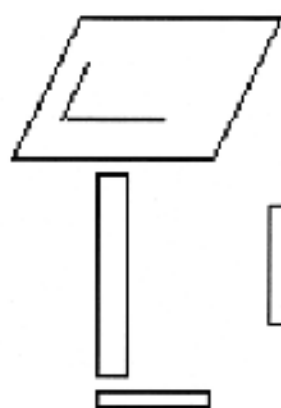

Fajarowicz-variant

Haagse Rapidcyclus

Onbewuste blokkade

Tweemaandelijks cluborgaan van Schaakcombinatie HTV

Bouwbureau s.b.a.

Computer Aided Design

- ✓ Bouwkundig Tekenwerk
- ✓ Binnen en Buiten Architectuur
- ✓ Aanvragen
  - Bouwvergunningen
  - Milieuvergunningen
  - APV en Horeca vergunningen
- ✓ Advisering en Begeleiding bij Bouwprojecten
- ✓ Isolatie Adviezen en Berekeningen

**Gratis haalbaarheidsonderzoek
t.b.v. eventuele bouwplannen.**

Bouwbureau S.B.A.
Ing. Herman Hoogland
Th.Morrenpark 32
2552 MG Den Haag
Tel: 070-391.22.98
Fax: 070-391.22.98
Mobile: 06.513.11.430
E-mail: sba@wanadoo.nl

Inhoud

- 4 Colofon
- 5 Van de redactie / *Pim van der Meiden*
- 6 Interne competitie / *André Wagner*
- 8 Haagse Rapidcyclus deel 3 / *André Wagner*
- 11 De wereld op zijn kop / *Kees van Gelder*
- 13 Op een mooie pinksterdag / *André Wagner*
- 15 Boedapester Fajarowicz / *Maarten Stolte*
- 30 Edel dier / *Pieter Struiksma*
- 31 De belevenissen van een rat / *Tjomme Klop*
- 34 Onbewuste blokkade / *Melchior Vesters*
- 38 Zomeragenda

Samengevat is het clubblad van Schaakcombinatie HTV

Versijnt 6x per jaar

Redactie: Pim van der Meiden (hoofdredactie), André Wagner (eindredactie)

7e jaargang nummer 3 - 21 juni 2012

Kopijdatum volgende clubblad: 25 augustus (verschijnt 30 augustus)

Kopij tijdig inleveren bij: Pim van der Meiden (gwvandermeiden@hetnet.nl)

Colofon

Bestuur

Voorzitter

Ben Spierings   voorzitter@schaakcombinatiehtv.nl   3629780

Secretaris

Pim van der Meiden   secretaris@schaakcombinatiehtv.nl   3543606

Penningmeester

Sander Pauw   penningmeester@schaakcombinatiehtv.nl   3615975

PR & Sponsoring

Ben Spierings   pr@schaakcombinatiehtv.nl

Wedstrijdleider extern

Hans Segers   wl-extern@schaakcombinatiehtv.nl   3562239

Wedstrijdleider intern

Piet Sikkes   wl-intern@schaakcombinatiehtv.nl   4490512

Jeugdleider

Gert-Jan Willighagen   jeugdleider@schaakcombinatiehtv.nl   3972633

Commissarissen

Webmaster

Eric Alvares   efsalvares@hotmail.com   06-41330092

Materiaalbeheerder

Hugo van der Laan   hugovdla@wxs.nl   3509931

Jeugdbegeleiding

Ton Bodaan, Melchior Vesters, Mike Hoogland, Gert-Jan Willighagen, Geurt Jan van der Meiden, Rik Pronk, Pim van der Meiden, Niek Wisse, Pip Kanters, Andreas von Imhof

Speellokaal: Bosbeskapel, Bosbesstraat 5, 2564 PA te Den Haag, 070-3689796

Speelavond: Donderdag

Speeltijden: Jeugd tot en met stap 2: 18:30 tot 19.30 uur;
Jeugd stap 3 en hoger: 18:15 tot 19:45 uur;
Senioren: intern vanaf 20:00 uur

Contributie: senioren: € 95 per jaar; jeugd: € 75 per jaar; gezinslid tweede junior: € 10 korting per jaar; derde junior: € 20 korting per jaar; girorekening 5255286 t.n.v. Schaakcombinatie HTV

Internetsite: <http://www.schaakcombinatiehtv.nl>

André heeft in het vorige ‘redactioneel’ al een beschouwing gewaagd over het thema ‘ledenwerving’ en echt veel heb ik daar niet aan toe te voegen. Misschien is het belangrijker om te filosoferen over de vraag hoe onze leden vast te houden, ze wat actiever bij het clubleven te betrekken en vooral ook hen weer wat enthousiaster te laten deelnemen aan de interne competitie. Andere clubs worstelen overigens met soortgelijke problemen.

Overigens wil ik veel van wat ik te zeggen heb bewaren voor het jaarverslag van de secretaris en me hier vooral beperken tot een aantal zaken betreffende het clubblad. Gelukkig zijn er veel leden die regelmatig bijdragen leveren en ook heb ik de indruk dat er tamelijk veel leden zijn die Samengevat ook echt lezen. Toch nog een oproep: nog steeds staat het vrij een stuk te schrijven over uw favoriete schaakboek. Het is ronduit verbijsterend hoeveel schakers boeken schrijven over hun geliefde spel. In verhouding zijn er maar weinig leden van onze club die eens de aandacht willen vestigen op hun meest favoriete boek. Men mag natuurlijk ook een beschouwing wijden aan het boek dat ze tot hun grote ergernis hebben aangeschaft. Dit is dus een dringende oproep aan U eens naar Uw boekenkast te lopen, een beetje te peinzen, vervolgens een stukje te schrijven en de redactie van uw schaakblad te benaderen.

In het vorige nummer heb ik de aandacht gevestigd op schaken en schilderkunst. Kort geleden liep ik in de boekhandel op tegen een boek over 1001 schilderijen die je gezien moest hebben voor je sterft. Verveeld sloeg ik het open om direct in staat van grote opwinding te raken. In 1555 heeft Sofonisba Anguisello (de naam wordt zeer verschillend gespeld) een prachtig schilderij gemaakt van haar drie zussen en een dienstbode die heel blij om een schaakbord staan. Mevrouw Anguisello is één van de beroemdste schilderesen die ooit geleefd heeft en dat zij nu juist één van haar mooiste werken heeft gewijd aan het bij uitstek mannelijke schaakspel was voor mij een verrassing. Ik had eigenlijk beter moeten weten, want het was ook al afgebeeld in een boekje waar ik wel eens de aandacht op gevestigd heb: Het schaakspel, in 1968 geschreven door Eddie Schuyer, tegenwoordig de voorzitter van de KNSB.

Dit heeft mij op de gedachte gebracht onze leden te vragen artikelen te schrijven over schilderijen waar een schaakspel op staat afgebeeld of iets dat met schaken te maken heeft. Op u allen doe ik een beroep Samengevat nog gevarieerder en spannender te maken dan het al is.

Pim van der Meiden

Interne competitie

Op 7 juni was het officieel: de nieuwe clubkampioen is Jan Willem le Grand. Ondanks de kwaliteiten van zijn tegenstanders gaf hij geen punt weg en won hij met een 100%-score de playoffs.

In zeskamp B was de strijd nog helemaal open, met nog drie kanshebbers voor de eerste plaats. Bij het verschijnen van dit nummer zal de winnaar wel bekend zijn.

In zeskamp C kan de eerste plaats Twan van der Togt niet meer ontgaan. Zijn SB-score is beduidend hoger dan van Karl Baak, die uitgespeeld is.

De standen waren als volgt:

Zeskamp A (playoffs)

	Naam	Prt	W	R	V	Score	SBgr
1	Jan Willem le Grand	5	5	0	0	5,0	9,00
2	Ton Bodaan	5	4	0	1	4,0	5,00
3	Mike Hoogland	4	2	0	2	2,0	3,00
4	Hans Segers	5	2	0	3	2,0	1,00
5	Eduard Supit	5	1	0	4	1,0	0,00
6	Jan Verheijen	4	0	0	4	0,0	0,00

Zeskamp B

1	Evert Baak	4	3	0	1	3,0	5,50
2	Peter Vorstermans	4	3	0	1	3,0	5,50
3	Armin Segger	4	3	0	1	3,0	4,00
4	Piet Sikkes	5	2	0	3	2,0	2,00
5	Kees van Gelder	4	1	1	2	1,5	3,25
6	Ben Spierings	5	0	1	4	0,5	0,75

Zeskamp C

1	Twan van der Togt (J)	4	4	0	0	4,0	8,00
2	Karl Baak	5	4	0	1	4,0	5,00
3	Rob Dijkstra	5	2	1	2	2,5	1,75
4	Pim van der Meiden	4	1	1	2	1,5	2,25
5	Cor Kanters (J)	4	1	0	3	1,0	0,00
6	René Weerts	4	0	0	4	0,0	0,00

De 'best of the rest' (lees: nacompetitie) werd aangevoerd door Karel Stolte. Tenzij hij nog een steek heeft laten vallen, mag hij zich winnaar gaan noemen.

	Naam	Sprc	Prt	W	R	V	Wrst	S
1	Karel Stolte	100,0	4	4	0	0	22,0	0
2	Bejamin Hoeboer	100,0	1	1	0	0	20,5	-1
3	Hans Segers	100,0	1	1	0	0	20,5	-1
4	Evert Baak	100,0	1	1	0	0	20,5	1
5	Armin Segger	100,0	1	1	0	0	20,0	1
6	Karl Baak	100,0	1	1	0	0	20,0	-1
7	Twan van der Togt (J)	100,0	1	1	0	0	19,5	-1
8	Niek Wisse	100,0	1	0	0	0	18,0	0
9	Jan Bonsel	50,0	5	2	1	2	18,0	1
10	Justus v Klaveren (J)	50,0	4	2	0	2	20,0	0
11	Hugo van der Laan	50,0	4	2	0	2	18,5	0
12	Wim Vermeulen	50,0	4	1	0	2	15,0	1
13	Henk Bouma	50,0	2	1	0	1	18,5	0
14	Gert-Jan Willighagen	50,0	2	1	0	1	18,0	0
15	Erik Kwappenberg	30,0	5	1	1	3	16,0	1
16	Leo Nijst	0,0	3	0	0	3	12,0	-1
17	Jaimy Luk (J)	0,0	1	0	0	1	16,0	1
18	Eduard Supit	0,0	1	0	0	1	16,0	-1
19	René Weerts	0,0	1	0	0	1	15,5	1
20	Pim van der Meiden	0,0	1	0	0	1	15,5	-1

Op 21 juni zullen de laatste schoten vallen en zijn de houten/plastic oorlogen voor dit seizoen weer achter de rug. Alhoewel... op 28 juni is er nog een afsluitende avond en zullen we ongetwijfeld niet van de stukken kunnen afblijven.

André Wagner

Haagse Rapidcyclus deel 3

Het voorlaatste toernooi vond plaats bij DD op 12 mei.

1	Richard Oranje (DSC)	2011	6.0	31.0	25.50
2	Alfonso Gallardo (Rwijk)	1927	5.5	31.5	23.75
3	William van Zanten (SHTV)	2097	5.5	30.5	22.50
4	Tjomme Klop (SHTV)	2006	5.0	32.0	21.50
5	Traldi (-)	2000	5.0	31.5	20.00
6	Theo van Orsouw (DD)	1874	5.0	26.5	18.00
7	Jan van der Meer (HO)	1638	5.0	26.0	16.50
8	Lothar van der Sluijs (DD)	1863	4.5	31.0	17.75
9	Wim Reimer (DD)	1803	4.5	27.5	15.25
10	Frans Pieter van den Bos (DD)	1955	4.5	27.0	15.75
11	Daniël Ohmann (DD)	1750	4.5	27.0	13.75
12	Henk Plantfeber (Pion)	1593	4.5	24.0	13.75
13	Armin Segger (SHTV)	1851	4.0	27.5	11.50
14	Maurits Bons (HO)	1752	4.0	24.5	12.50
15	Toon van Weel (DD)	1555	4.0	23.5	9.50
16	Ruud Vissers (HO)	1671	4.0	20.0	10.00
17	André Wagner (SHTV)	1698	3.5	28.0	12.00
18	Edwin van der Leij (HO)	1640	3.5	27.0	10.25
19	Jaco Arkesteijn (DD)	1669	3.5	23.5	9.50
20	Koos Roeleveld (SHTV)	1792	3.5	22.5	7.75
21	Lars Vistisen (DD)	2182	3.5	22.0	7.75
22	Ruurd Kunnen (Prom)	1789	3.0	29.0	10.50
23	Dimitri Karagantcheff (DD)	1500	3.0	28.0	11.50
24	Rick van Roon (CSV)	1104	3.0	25.5	8.00
25	Cor Kanters (SHTV)	1072	3.0	25.5	7.50
26	Ton Thijssen (HO)	1820	3.0	22.0	6.00
27	Theo van de Pol (S'mat)	1384	3.0	17.0	6.00
28	Pim van der Meiden (SHTV)	1482	3.0	16.5	5.00
29	Dominique Nierop (HO)	1601	2.5	24.0	5.25
30	Tomas Gallardo (-)	1200	2.5	23.0	6.25
31	Alfred van der Helm (DD)	1635	2.5	22.5	4.25
32	Henri Chotoe (DD)	1323	2.5	21.0	6.00
33	Auke de Vries (DD)	1274	2.0	20.5	4.00
34	Robert van Eibergen (DD)	1215	2.0	19.0	2.00
35	Vibhi van Wersch (-)	0000	2.0	16.5	2.00
36	Ruud Hählen (HSV)	1350	1.0	20.5	3.00
37	Felipe Gallardo (Rwijk)	1308	1.0	18.5	1.00
38	Rob van Duivenboden (HO)	1352	1.0	18.0	2.00

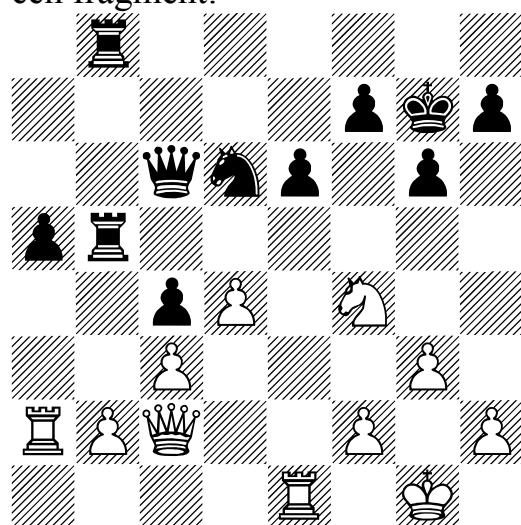
Met deze overwinning stond Richard fier bovenaan in de tussenstand voor het cycluskampioenschap, maar William had nog een derde toernooi te spelen. Dat gebeurde op 2 juni. Helaas had Richard zijn dag niet en eindigde op een anonieme plaats, waardoor hij een eerdere uitslag niet kon verbeteren.

Het werd een spannende dag.

1	William van Zanten (SHTV)	2097	6.0	33.0	28.50
2	Tjomme Klop (SHTV)	2006	6.0	30.5	24.50
3	Lukasz Korecki (DD)	2050	5.5	30.5	22.50
4	Maurice Manoch (Ch'lois/EP)	2050	5.5	29.0	20.75
5	Philip Westerduin (RSR/IvT)	2080	5.5	25.0	18.50
6	Hans Segers (SHTV)	1934	5.0	26.5	16.50
7	Lothar van der Sluijs (DD)	1863	5.0	26.0	17.25
8	Eduard Supit (SHTV)	1775	5.0	25.0	15.25
9	Ton Bodaan (SHTV)	1968	4.5	30.0	17.50
10	Frans Pieter van den Bos (DD)	1955	4.5	26.5	15.25
11	Gert-Jan Willighagen (SHTV)	1771	4.5	24.5	13.75
12	Adrian Mensing (Sliedr.)	1440	4.5	24.5	13.50
13	Richard Oranje (DSC)	2011	4.0	31.0	16.00
14	Wim Reimer (DD)	1803	4.0	27.0	14.00
15	Karl Baak (SHTV)	1785	4.0	27.0	12.50
16	Jan van der Meer (HO)	1638	4.0	27.0	12.50
17	Twan van der Togt (SHTV)	1658	4.0	26.0	12.00
18	Wouter Remmerswaal (HSV)	1385	4.0	26.0	11.00
19	Theo van Orsouw (DD)	1874	4.0	25.5	13.25
20	Pim van der Meiden (SHTV)	1482	4.0	25.0	10.25
21	Maurits Bons (HO)	1752	4.0	22.5	10.00
22	Ton Thijssen (HO)	1820	3.5	32.0	14.75
23	Andrew Mensing (Sliedr.)	1612	3.5	32.0	14.50
24	Koos Roeleveld (SHTV)	1792	3.5	27.0	11.25
25	Daniel Ohmann (-)	1750	3.5	25.5	10.75
26	Dimitri Karagantcheff (DD)	1500	3.5	25.5	9.25
27	Cor Kanters (SHTV)	1072	3.5	23.5	9.75
28	Ruurd Kunnen (Prom)	1789	3.5	23.5	8.50
29	Harry Boot (HSV)	1354	3.5	20.0	7.75
30	Armin Segger (SHTV)	1851	3.0	29.0	11.00
31	Piet Sikkes (SHTV)	1680	3.0	25.5	7.50
32	Rick van Roon (CSV)	1104	3.0	22.5	8.00
33	Ming Dao Calje (Prom)	710	3.0	21.5	6.00
34	Jan Bouke Tiersma (S'mat)	1304	3.0	21.5	5.50
35	Adrey Calje (V'burg)	1014	3.0	19.0	3.00
36	Mitchell Vuong (SHTV)	778	3.0	18.0	4.25
37	Henry Chotoe (DD)	1323	2.5	24.0	6.25

38	Roland Robinson (HSC)	1750	2.5	24.0	5.00
39	Vibhi van Wersch (-)	1200	2.5	22.5	5.50
40	Dominique Darmon (-)	600	2.0	22.0	4.50
41	Berke Yugitturk (SHTV)	700	2.0	20.5	3.00
42	Allart Haverkamp (HSV)	1221	2.0	18.5	2.00
43	Joelle Vuong (SHTV)	789	2.0	16.5	3.25
44	Julie-Anne Hermanns (SHTV)	700	2.0	15.0	1.25
45	Eric Hermanns (-)	600	1.5	20.5	1.25
46	Fong Li Calje (Prom)	1003	1.5	18.0	1.00
47	Ricki Luk (SHTV)	834	1.0	16.0	0.25

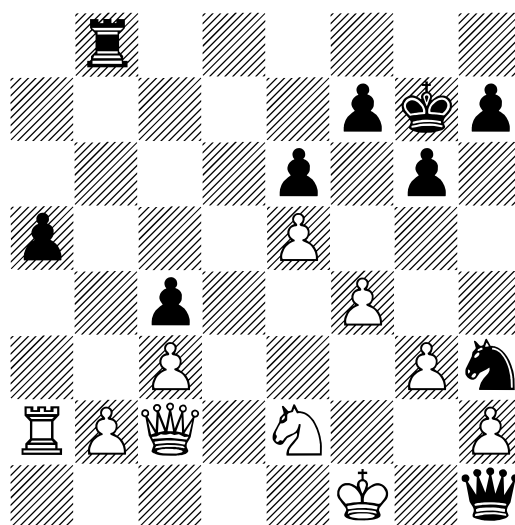
Uit de partij Korecki-Van Zanten nog een fragment:

Zwart staat prettig op de damevleugel, zodat wit probeerde “iets terug te doen op de andere kant”. Met als gevolg dat juist zwart op de koningsvleugel actief kan worden, dankzij de samenwerking van dame

en paard over de zwakke witte velden. Als wit zich slecht verdedigt, maakt William het efficiënt af.

1. Re5? Rxe5 2. dxe5 Ne4 3. Ne2? Ng5 4. f4?? Nh3† 5. Kf1 Qh1†
0-1

En zo ging de overwinning in de hele cyclus naar onze club, in de persoon van William van Zanten (17½), voor Tjomme Klop (17) en Richard Oranje (16½). In groep B (Elo 1601-1800) was de 1e prijs voor Jan van der Meer (13) en de gedeeld 2e/3e prijs voor Koos Roeleveld en Daniël Ohmann (12½). In groep C (Elo 1401-1600) was er een alleenheerser, namelijk Pim van der Meiden (9). De opkomst in deze groep was vrij mager en dan gaat de fanatiekste speler er met de prijs vandoor. In groep D (Elo 1400 en lager) waren de winnaars Cor Kanters (10½), Rick van Roon (9) en Ruud Hählen (8).

De wereld op zijn kop

Jong tegen oud. Dat is bij onze club aan de orde van de dag, omdat diverse jeugdspelers en ouderen aan de interne competitie meedoen. Er is een stereotype spelgang: jeugdspeler zoekt initiatief en combinaties, oudere speelt rustig en probeert alles goed neer te zetten, maar gaat ten onder aan dreigingen en tijdnoed. Of, als het een goede oudere is: laat de jongere uitrazen en wint in het eindspel. Dat de rollen ook omgekeerd kunnen zijn, bewijst onderstaande partij.

Wit: Kees van Gelder (1539)

Zwart: Twan van der Togt (1658)

22e ronde interne SHTV

23 februari 2012

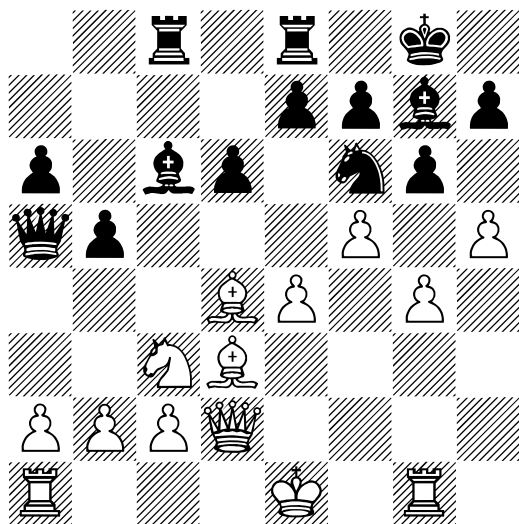
1. e4 c5 2. Pf3 d6 3. d4 cxd4 4. Pxd4 Pf6 5. Pc3 g6 6. Le2 Lg7

Hij gaat voor de drakenvariant. Ik heb droevige ervaringen met de lange rochade tegen de loper op g7, zwart geeft de kwaliteit op c3 en overloopt de witte koningsstelling. Ik besluit meteen om het agressief aan te pakken.

7. Le3 Pc6 8. h3 0-0 9. Dd2 Ld7

Hij wacht af aan welke kant ik ga rocheren. Voorlopig laat ik hem lekker raden.

10. f4 a6 11. g4 Pxd4 12. Lxd4 Lc6 13. Ld3 Tc8 14. Tg1 Da5 15. f5 Tfe8 16. h4 b5 17. h5

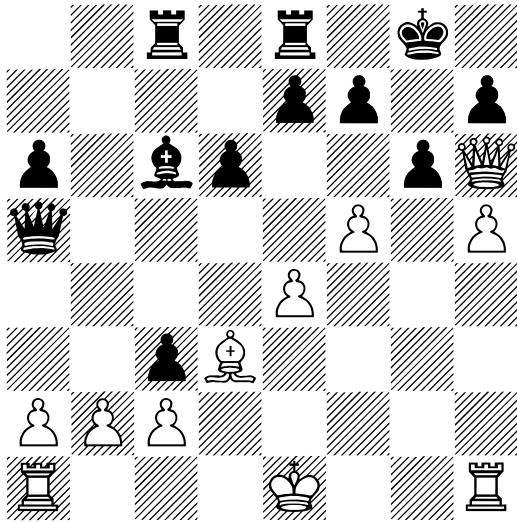
In deze moeilijke stelling dacht Twan heel lang na. Dat is wel verstandig, maar je moet het bij één keer laten. Uiteindelijk besluit hij de pion te pakken, met als gevolg dat de verdediger op g7 in plaats van een loper een paard wordt.

17. ...Pxb5 18. Lxg7 Pxd7 19. Dh6

Opnieuw een lange denkpauze. Het wachten beu ga ik een beetje rondlopen en onwillekeurig gaan mijn gedachten twintig jaar terug. Jan Smeets was toen jeugdspeler bij mijn club (Oegstgeest) en mocht een keer invallen in mijn team. Zo zag ik van nabij hoe de piepjonge Jantje in no time gehakt maakte van zijn tegenstander. In de slotstelling stond zijn toren nog onaangeroerd op a8. Vader Smeets, begeleider en zelf een aardige schaker, vond het niet helemaal volgens de regels der kunst en zei: "Goed gedaan Jan, maar de volgende keer moet je ook die toren bij het spel betrekken. Ze moeten allemaal meedoen". Waarop Jan antwoordde: "Welnee, die toren hou ik altijd achter de hand voor als het echt nodig is". Met andere woorden, met een toren minder win ik ook nog wel. En daar moest ik in deze stelling aan denken. Ik ging een Smeets-overwinning boeken met mijn toren

ongebruikt op a1. Ik had er beter aan gedaan serieus na te denken in plaats van maar wat te fantaseren.

19. ...b4 20. Th1 Ph5 21. gxh5
bxc3

Zwart dreigt met het aftrekschaak cxb2†, gevolgd door bxa1 torenwinst. Dat leek mij niet de bedoeling. Maar het is helemaal niet erg. Wit had nu in stijl kunnen afsluiten met:

22. hxg6 cxb2† 23. Ke2 bxa1D

Zwart heeft een dame meer, maar gaat mat:

24. Dxb7 Kf8 25. Df7 mat

Dat was nog eens mooi geweest! Geheel in de stijl van de jonge Smeets. Je hebt die toren echt niet nodig.

Maar u raadt het al: zo ging het niet. In een vlaag van bangigheid besloot ik in de diagramstelling tot een

verdedigend zetje.

22. b3 De5 23. 0-0-0

Ook al niet de beste, want nu is Dh6 schaak.

De rest is niet hoogstaand, maar wel bijzonder.

23. ...Dg7 24. hxg6 Dxh6† 25. Txb6 hxg6 26. Tdh1 Kg7 27. fxb6 fxb6 28. Th7† Kf6 29. Tf1† Ke6 30. Tg7 Tf8 31. Txb6† Kd7

Wit heeft de geofferde pion terug, maar staat inmiddels beroerd vanwege de slechte positie van zijn koning. Maar ik zag nog perspectief in verband met opkomende tijdnood voor Twan. Ik speelde snel door, maar niet zo best. Twan bleef rustig naar de juiste zet zoeken.

32. Tg4 Txf1† 33. Lxf1 Th8 34. Tg1 Lxe4 35. a4 Th2 36. Ld3 Lxd3 37. cxd3 Tb2 38. Tg4 Txb3

De stelling is nu wel gewonnen voor zwart, maar het is moeilijk te verzilveren met nog maar 50 seconden op de klok.

39. Kc2 Ta3 40. Tc4 e5 41. d4 d5 42. Tc5 Kd6 43. Ta5 exd4 44. Ta6† Kc5 45. Kd3

Nog 15 seconden. Nu moet hij remise aanbieden, dacht ik, dan ben ik de beroerdste niet. Maar hij deed niks en ging door zijn vlag.

Ik vond het wel gerechtigheid, omdat ik hem met aanhoudende druk in tijdnood had gebracht. Twan was het daar niet mee eens.

Kees van Gelder

Op een mooie pinksterdag

In de loop der jaren zijn er in diverse, voornamelijk middelgrote, plaatsen kroeglopertoernooien georganiseerd. De meeste daarvan lijken inmiddels alweer ter ziele en wie de kalender van de KNSB bekijkt zal ook die van Leiden dit jaar missen. Met uitzondering van het eenmalige toernooi in Santpoort, ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan van de lokale schaakvereniging, moeten de liefhebbers zich tevreden stellen met de toernooien van Amsterdam, Arnhem en Delft, zo lijkt het.

Het laatstgenoemde werd als gebruikelijk gehouden op eerste pinksterdag en ook dit jaar deed het weer gezellig mee. Beter nog zelfs, want ik bleek aan het eind van de dag op diverse plaatsen roder dan ik gewend ben. Het is allemaal goed gekomen.

Het Delfts kroeglopertoernooi begint inmiddels last te krijgen van een luxe-probleem. Ieder jaar trekt het toernooi meer belangstellenden en bij aanvang meldde wedstrijdleader Arno Wiersma dat ze met veel moeite voldoende materiaal bij elkaar hadden weten te schrapen om de 86 koppels te kunnen bedienen.

Maar het was gelukt en zo ging ik dit jaar in het gezelschap van Koos, die zijn vaste maatje moest missen, direct naar biercafé *De Klomp*. Zo'n 300 soorten bier om uit te kiezen en Koos trakteerde op het eerste rondje, maar wel fris voor hem, want hij is nog geen 16. We zijn wel schakers, maar we houden het netjes. Het was trouwens de enige keer dat we een clubgenoot tegenover ons troffen. Een ronde later kregen we tegenslag, niet zozeer in de uitslagen van de partijen, maar onze tegenstanders kwamen maar niet opdagen en dat terwijl er na de ronde een half uurtje lunchpauze was ingeroosterd! Na ruim een half uur wachten, waarbij het schaduwrijke plekje iets minder schaduwrijk was geworden, zakten ze dan eindelijk tegenover ons neer.

Gelukkig lag de volgende speelzaal aan de andere kant van de Markt en konden we met een kleine omtrekkende beweging een pitstop maken bij de visbanken. Eiwitten inslaan voor een goede hersenfunctie en daarna sjokten we verder. Helaas waren we zo vertraagd geraakt dat we 20 minuten te laat aankwamen bij *De Plataan* en misschien heeft dat ook wel invloed gehad op onze tegenstanders, want ik kreeg al in de opening een stuk cadeau en Koos had ook geen al te grote moeite om in het voordeel te komen. Daarmee kwamen we meteen weer op schema, maar het wachten was op de indeling. De koeriers deden hun vloekende best, maar de uitslagen werden niet altijd op tijd ingevuld door de deelnemers. Waar ken ik dat toch van?

De grootste afstand tussen locaties kregen we voor de vierde ronde te overbruggen. Van *De Plataan* naar het *Proeflokaal* is ongeveer 500 meter, maar dan heb je ook de beloning (als je alcohol mag drinken van de wetgever). De deelnemers komen uit alle hoeken van het land en het gezellige koppel uit

Helmond kon leuk schaken en converseren. Maar dat verhinderde ons niet om onze derde match te winnen. Koos liet al weten dat we nu zo langzamerhand wel tegen sterke spelers zouden worden ingedeeld. En zo geschiedde.

In café *Doerak* wachtten de latere winnaars op ons: Jan Smeets en Frank Erwich. Het was geen 'walkover', maar met punten kwamen we toch echt niet weg. Zo ook de ronde erna. Omdat er wordt ingedeeld met het najlende Zwitsers was de 5e ronde gebaseerd op onze positie na 3 ronden en een ronde later op die na de 4e ronde, waardoor we wederom een stel kanjers tegenover ons troffen, met dezelfde uitslag als gevolg.

Bij mij was het tankje wel zo'n beetje leeg, maar dat bleek achteraf in ons voordeel. Het halfje van Koos hielp ons koppel, voor de gelegenheid ook wel 'Team Roelewag' genoemd, aan de 43e plaats in de eindstand.

Een van de sympathieke dingen aan het Delfts kroeglopertoernooi, naast het feit dat je niet supervroeg hoeft op te staan, is dat alle koppels die eindigen op een plaats die overeenkomt met een priemgetal ook nog 20 euro toucheren. En laten drie koppels met SHTV'ers nu juist de drie priemgetalen tussen 40 en 50 bezetten!

Koos vertrok na de prijsuitreiking, maar ik bleef nog voor het eten en pas na half twaalf werd een verkoelende fietstocht huiswaarts ondernomen. Ik verheug me alweer op volgend jaar.

<i>Koos (1777)</i>		<i>André (1696)</i>	
Ton van Vliet (1655)	1	Danny Lindhout (1630)	½
Jozef Simenon (2241)	½	Peter van Dinteren (1873)	½
Tony Goudriaan (1942)	1	Carel Gijsen (1754)	1
Johan Wuijts (1799)	1	Wilfried v.d. Kimmenade (1711)	½
GM Jan Smeets (2598)	0	FM Frank Erwich (2365)	0
Chiel van Oosterom (2368)	0	Joost Michielsen (2334)	0
Stefan Buchly (1946)	½	Erik Middelkoop (1861)	0

Eindstand SHTV'ers (prijswinnaars *cursief*):

15	Armin Segger/Ton Bodaan	9½
21	Tjomme Klop/Harold de Boer	9
40	Mike Hoogland/Boudewijn van de Haar	7
41	<i>Jaimy Luk/Twan van der Togt</i>	7
43	<i>Koos Roeleveld/André Wagner</i>	6½
47	<i>Geurt Jan van der Meiden/Bas Prins</i>	6½
77	Ton van Vliet/Danny Lindhout	4½

André Wagner

Boedapester Fajarowicz

Op woensdag 30 mei gaf ik een presentatie (of 'lichte training') over de Fajarowiczvariant van het Boedapester Gambiet (1. d4 Pf6 2. c4 e5 3. dxe5 Pe4). Alvorens inhoudelijk op deze variant in te gaan heb ik ook verteld hoe ik er bij kwam om deze opening te spelen. Die geschiedenis gaat via de hoofdvariant van de Boedapester (met 3. ...Pg4), die ik ook veel aandacht heb gegeven. De presentatie hield ik voor een kleine maar enthousiaste groep, die eerder op de dag meemaakte dat Anand de WK tiebreak tegen Gelfand won en in de avond evengoed koos voor de studie van het edele spel in plaats van de voetbalwedstrijd Nederland - Slowakije als voorbereiding op het EK. Hierbij het verhaal nog eens in artikelvorm met medewerking van Hugo van der Laan.

Het Boedapester Gambiet heeft altijd op mijn sympathie kunnen rekenen. Ik moet een jaar of twaalf geweest zijn toen ik op de legendarische jeugdclub *De Flank*, waarvan ik voor zover bekend de enige overlevende ben, aan trainer Henk Ram vroeg wat ik moest doen tegen 1. d4 Pf6 2. c4. Mijn repertoireboek gaf dan wel de Konings-Indische verdediging aan, maar het probleem hiermee was, zoals ook met veel andere verdedigingen tegen 1. d4, dat je in nogal gesloten stellingen kwam, waar je met al je tactische grapjes, aangeleerd door de stappenmethode, weinig kon uitrichten. Gelukkig speelden de meeste tegenstanders 1. e4, maar ja, hoe sterker de tegenstanders hoe meer last je van 1. d4 kreeg.

Henk liet als antwoord op mijn vraag het Boedapester Gambiet zien (2. ...e5). Door de ruil 3. dxe5 werd de stelling meteen al iets opener. De hoofdvariant 3. ...Pg4 4. Pf3 Lc5 5. e3 Pc6 was in lijn met wat wij geleerd hadden: snel ontwikkelen. De pion kon bovendien teruggewonnen worden. Ook mooi, want ik was geen echte gambietspeler. Vervolgens liet hij nog iets magisch zien: hij speelde a7-a5, dan Ta8-a6 en ging dan met de toren over de zesde rij naar de koningsvleugel! De koningsaanval was vervolgens zeer kansrijk (verderop staat een voorbeeldpartij). Alles bij elkaar was het een geweldig concept. Die vermaledijde d4-spelers wisten niet wat hun ging overkomen.

Ik probeerde het dezelfde week nog tegen mijn vader en ik kreeg alle motieven op het bord. De koningsaanval voerde ik niet helemaal goed uit en de partij eindigde tot mijn grote teleurstelling in eeuwig schaak. De lezer moet begrijpen dat het in die levensfase voor mij nog zeer uitzonderlijk was om mijn vader te verslaan. Hij was dan ook gewaarschuwd en ging de complicaties in volgende partijen vakkundig uit de weg.

De laatste jaren deed ik nader onderzoek naar de Boedapester en ik leerde dat de

eerste partij (voor zover bekend) met het Boedapester Gambiet gespeeld werd door Géza Maróczy (1870-1951). Dat verbaasde mij meteen, want Maróczy stond toch bekend als een expert in solide openingsvarianten. Hij hoorde enige tijd bij de absolute top van de wereld en van dergelijke spelers verwacht je geen ‘gekke’ openingen. Volgens www.chessmetrics.com was hij nummer één van de wereld tussen oktober 1904 en maart 1907.

Ik liep een database na op zijn partijen tot 1910. Hij speelde bijna altijd Geweigerd Damegambiet en een enkele keer Albins Tegen-gambiet. Uiteindelijk vond ik een artikel van Hans Kmoch uit 1951 met een verklaring.

‘Maróczy had een diep gewortelde, maar zorgvuldig verborgen, aversie tegen twee soorten mensen: rokers, zoals Lasker, en spelers die bij voorkeur met de dame pion openen, zoals Aljechin. In zijn tweede periode als schaker, piekerde hij

voortdurend over een geschikte verdediging tegen 1. d4. Toen die zet tegen hem gespeeld werd door Heinrich Wolf tijdens het toernooi van Wenen 1922, beschouwde hij dat als een daad van kwaadwilligheid. Hoewel hij erin slaagde om de partij remise te maken, merkte hij later op: “Wolf weet zelf ook niet veel van 1. d4. Hij deed de zet alleen maar om mij te zieken”’.

Herkenbaar! Het hele artikel dat in Chess Review gepubliceerd werd is te vinden op www.chesscafe.com/text/kmoch08.pdf

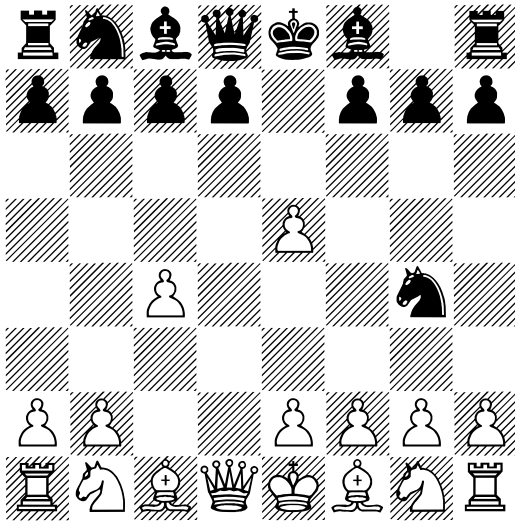
Aanbevelenswaardig vind ik overigens ook de beschouwing van Capablanca over Maróczy: <http://www.chesshistory.com/winter/extra/capablanca8.html>

Hoogste tijd voor diagrammen en analyse. Die allereerste partij vertoont al enkele karakteristieke kenmerken van de opening, zoals de witte dame te vroeg in het spel.

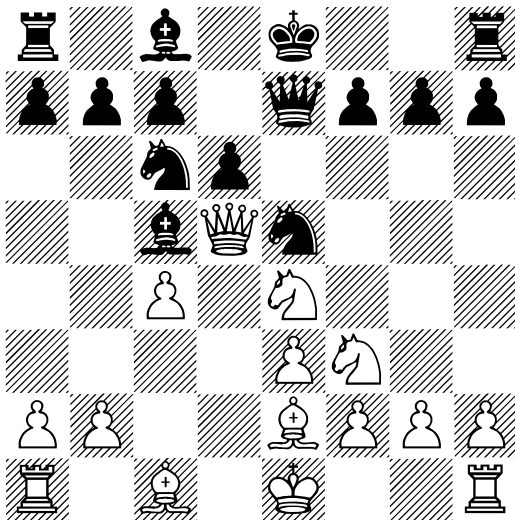

Adler-Maróczy
Boedapest, 1896

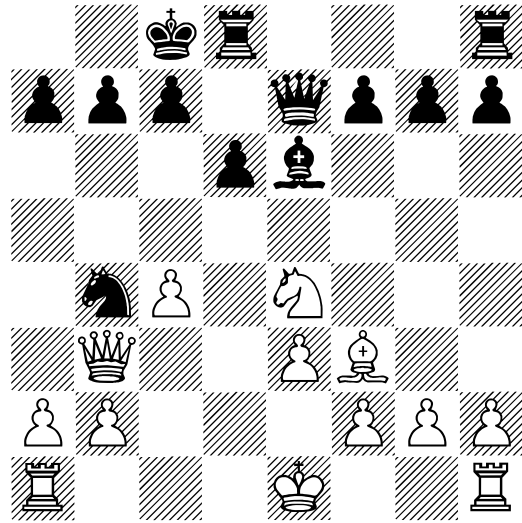
1. d4 Pf6 2. c4 e5 3. dxe5 Pg4

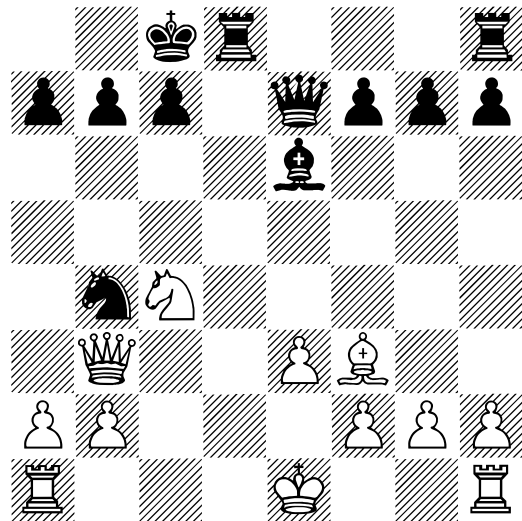
4. Pf3 Lc5 5. e3 Vrijwel gedwongen sluit wit zijn Lc1 in. 5. ... Pc6 6. Dd5 Voorbarig, zwart kan de loper onder aanval op e5 dekken met: 6. ... De7 7. Pc3 Pgx e5 en zijn pion terugslaan. 8. Le2 d6 9. Pe4? Zwart kan nu gebruik maken van de kwetsbare Dd5.

9. ...Le6 10. Dd1 Lb4† 11. Ld2 0-0-0 12. Lxb4 12. a3 is sterker. 12. ...Pxb4 13. Db3 Pxf3† 14. Lxf3

14. ...d5 Opent de stelling verder en dekt Pb4. 15. Pd2 dxc4 16. Pxc4? 16. Da4 was beter; er volgt dan 16. ...Pd3† 17. Kf1 Kb8.

16. ...Td3 16. ...b5 was ook goed; na Td3 moet wit de dekking van Pc4 loslaten. 17. Da4 Lxc4 18. Dxa7 Pc2† 0-1

Deze partij bleef relatief onbekend in de schaakwereld aan het begin van de 20e eeuw. De Hongaren István Abonyi, Zsigmond Barasz en Gyula Breyer ontwikkelden de opening verder en probeerden hem regelmatig uit.

Gyula Breyer en István Abonyi met een Boedapester op het bord

Bekendheid kreeg de opening pas toen die tegen een topspeler uitgetoetst werd. Dat was in het toernooi van Berlijn 1918 met Akiba Rubinstein, Jacques Mieses, Milan Vidmar en Carl Schlechter. In de eerste ronde moest Vidmar met zwart tegen Rubinstein. Vidmar vroeg zijn vriend Abonyi wat hij nu toch moest spelen tegen de positionele en vreselijk sterke Rubinstein. Abonyi demonstreerde hem wat de Hongaarse spelers hadden uitgevonden.

Rubinstein-Vidmar

Berlijn, 1918

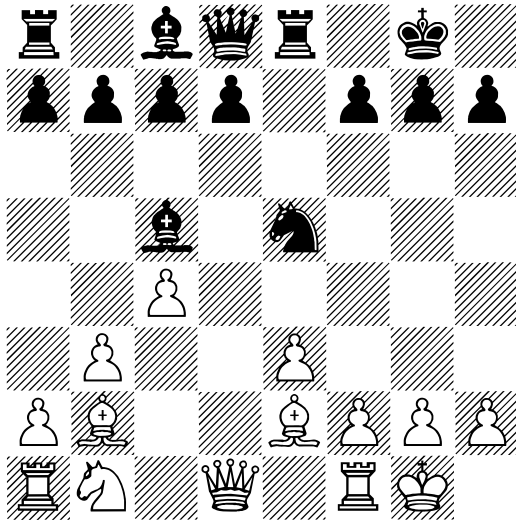
1. d4 Pf6 2. c4 e5 3. dxe5 Pg4 4. Lf4 Pc6 5. Pf3 Lb4† 6. Pc3 De7 7. Dd5
 Ook hier een witte dame te vroeg in het spel. **7. ...Lxc3† 8. bxc3 Da3 9. Tc1 f6**
10. exf6 Pxf6 11. Dd2 d6 12. Pd4 0-0 13. e3 Pxd4 14. cxd4 Pe4 15. Dc2
Da5† 16. Ke2 Txf4 17. exf4 Lf5 18. Db2 Te8 19. Kf3 Pd2† 20. Kg3 Pe4†
21. Kh4 Te6 22. Le2 Th6† 23. Lh5 Txb5† 24. Kxb5 Lg6† 0-1

Rubinstein was zo aangeslagen dat hij vervolgens verloor van Mieses en tegen Schlechter alleen nog remise maakte, opnieuw geconfronteerd met een Boedapester. Vidmar daarentegen kreeg vleugels en won het toernooi.

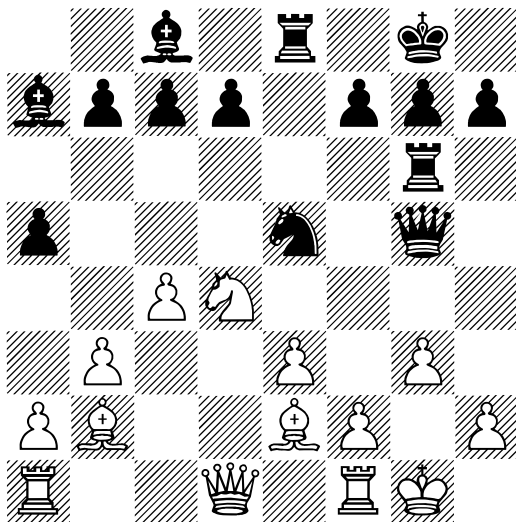
De torenmanoeuvre, die ik dus bij die eerste kennismaking op de jeugdclub al onder ogen kreeg, is geïntroduceerd door IM Dolfi Drimer in 1968. In het Engels wordt het motief de Budapest Rook genoemd. Een aardige voorbeeldpartij is

Shaobin-Nadanian
Singapore, 2006

1. d4 Pf6 2. c4 e5 3. dxe5 Pg4 4. Pf3 Lc5 5. e3 Pc6 6. Le2 Hier speelde Adler in 1896 dus te voorbarig 6. Dd5. 6. ...Pcxe5 7. Pxe5 Pxe5 8. 0-0 0-0 9. b3 Te8 10. Lb2

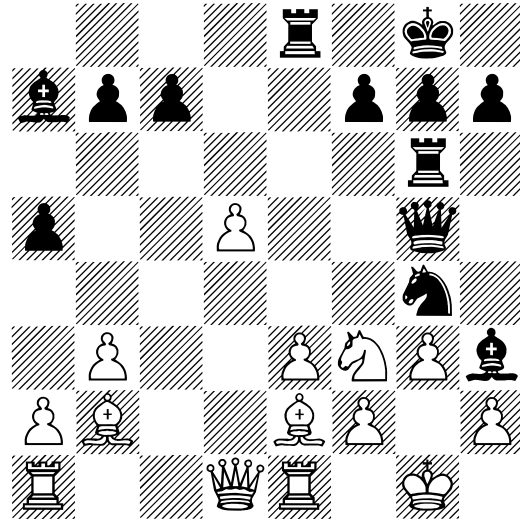

10. ...a5 10. ...d6 is ook een idee, maar zwart bereidt de torenmanoeuvre van a8 via a6 over de zesde rij naar de koningsvleugel voor. Nadanian noemt de zet a7-a5 de ziel van het Boedapester Gambiet. 11. Pc3 Ta6 12. Pe4 La7 13. Pg3 Dh4 14. Pf5 Dg5N 15. Pd4 Tg6 16. g3

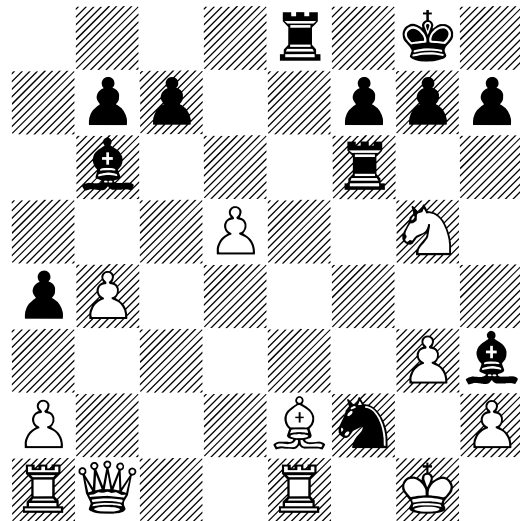

16. ...d5? Logisch om Lc8 te willen

ontwikkelen, maar 16. ...Dh6 was eerst nodig. Nu kan wit voordeel krijgen met 17. Pb5 Lb6 18. c5 Lxc5 19. Pxc7 Te7 20. Txd5 of met 17. f4 Dh6 18. fxe5 Dxe3† 19. Kh1 Dxe5. 17. cxd5? Lh3! 18. Te1 Pg4 19. Pf3

19. ...Dxe3! of 19. .. Pxf2! 20. Ld4 Dxf2!! 21. Lxf2 Lxf2 22. Kh1 Lb6 23. Db1? 23. Tf1 verdedigt. 23. ...Pf2† 24. Kg1 Tf6 25. b4! a4! 26. Pg5

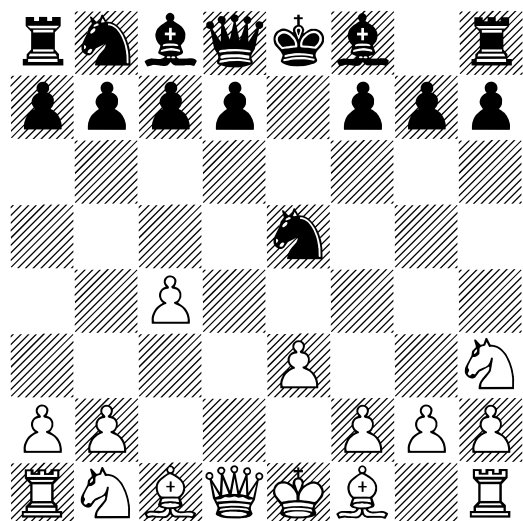

En nu heeft zwart mat in acht: 26. ...Pg4† 27. Kh1 Lg2!! 28. Kxg2 Tf2† 29. Kh3 Txh2 30. Kxg4 h5† 31. Kf4 Le3† 0-1

Een typische Boedapester partij met wisselende tactische kansen, strategisch bepaald door de afwezigheid van Pf3 en het overbrengen van Ta8.

De Boedapester met 3. ...Pg4 bleef jaren op mijn repertoire staan, maar tegen sterke tegenstanders kon ik weinig bereiken. Rond 1998 streed ik bij Haagse Toren mee om het clubkampioenschap. Henny Visscher was een van de grootste concurrenten. Hij speelde altijd uitgebalanceerde openingen, die voorspelbaar waren, maar hij was vrijwel niet af te troeven in hoofdvarianten. In vluggertjes speelde hij op de Boedapester altijd de Aljechinvariant (4. e4). Dat wilde ik met zwart wel eens in een lange partij proberen en ik bereidde mij gedegen voor. Hij verraste mij echter totaal met een variant die ik nog nooit gezien had, op het eerste gezicht incorrect leek, omdat hij een paard naar de rand speelde, maar in feite een prima alternatief was.

1. d4 Pf6 2. c4 e5 3. dxe5 Pg4 4. e3 Pxe5 en dan 5. Ph3!?

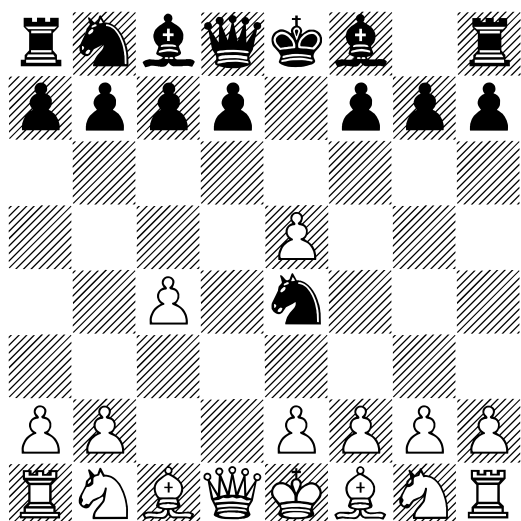

Dit idee is vermoedelijk afkomstig van de correspondentiespeler Donatas Lapienis. De bedoeling is om met dit paard via f4 naar d5 te gaan zodat wit (samen met Pb1-c3) een ijzeren greep krijgt op d5. Als zwart dit plan tegengaat met 5. ...Pg6, dan kan wit hierop weer reageren met ontwikkeling van de dame naar h5 en vervolgens Ph3-g5 om het paard naar een meer bruikbare plaats te brengen.

De belangrijke partij tegen Henny verloor ik hopeloos. Dit kwam dermate hard aan dat ik het tijd vond om naar een andere verdediging op zoek te gaan.

De Boedapester ging voor jaren de ijskast in. Totdat de Fajarowicz zich aan mij opdrong:

1. d4 Pf6 2. c4 e5 3. dxe5 Pe4

De eerste die mij attent maakte op deze variant was Arjen de Leeuw. Hij vertelde enthousiast dat hij op internet de een na de ander ermee had opgerold. Ik vond het een rare zet: niet proberen de gambietpion terug te winnen (Pg4), maar het paard op e4 zetten, waar het ogenschijnlijk niets doet. Dat het daar wel degelijk wat doet, dat had ik met mijn beperkte capaciteiten niet door. Arjen liet mij een variant zien waarbij wit met zijn dame op a8 een toren neemt maar dan ingesloten raakt. Fraai, maar ik taxeerde dat dit in de praktijk weinig voor zou komen en dat het nietszeggend was voor de algemene kracht in alle varianten. Bovendien las ik een partijanalyse van Aljechin (tegen Tartakower) die deed vermoeden dat wit niet veel te vrezen had van deze opening. Euwe zag het later anders, namelijk dat het zwarte spel wel kansrijk is, als hij maar bereid is om een pion te offeren.

Later trof ik een collega die was begonnen met clubschaak en gekozen had voor de Fajarowicz. Hij liet mij boek van Lev Gutman zien over de variant. Nu wist ik dat er veel openingsboeken bestaan in de trant van “Winning with the een-of-andere-eikel-gambiet”, die volstrekt subjectief zijn en hoofdstukken lang uitweiden over mindere voortzettingen, maar geen antwoord hebben op een hoofdvariant, die zo goed als weerlegend is.

Mijn collega liet echter veel prachtige varianten zien, met snelle ontwikkeling, dubbele pionoffers en allerlei verrassingen en onwaarschijnlijke zetten. Op internet vond ik (in ieder geval) ook een artikeltje van Tim Harding.

Ook omdat andere openingsanalyses van Tim Harding mij aangesproken hadden, nam ik de opening nu wel serieus. Ik probeerde het in vloggertjes op internet en merkte dat wit vaak moeite heeft met het vinden van de juiste zetten. Het aardigste was nog wel dat ik zelf nog niet over een boek beschikte, alleen maar dat artikeltje van Harding, en dat ik vrijwel alles zelf moest verzinnen in

deze partijtjes. Dat ging me goed af en ik ondervond dat de opening voor zwart veel tactische resources herbergt.

Na de variant vier keer in een serieuze partij geprobeerd te hebben (voor het eerst in 2007) moet ik concluderen dat het met een 100%-score een doorslaand succes is. In alle partijen heb ik zelf suboptimaal gespeeld in de opening, maar desondanks groeide de problematiek mijn tegenstanders boven het hoofd.

Voordat ik daar iets van laat zien eerst nog een stukje geschiedenis van de Fajarowicz en enkele opgaven.

Sammi Fajarowicz (1908-1940) was een schaker die in Leipzig leefde. Er is niet veel over hem bekend, behalve dat hij onder het Naziregime heeft geleden door zijn Joodse afkomst.

In het algemeen wordt er vanuit gegaan dat hij de variant zelf ontwikkeld heeft. De zet 3. ...Pe4 is wel voor Fajarowicz door een enkeling gespeeld, maar niet met het thematische vervolg, zoals Fajarowicz dat uitdacht.

Als première van de variant geldt daarom:

Steiner-Fajarowicz
Wiesbaden, 1928

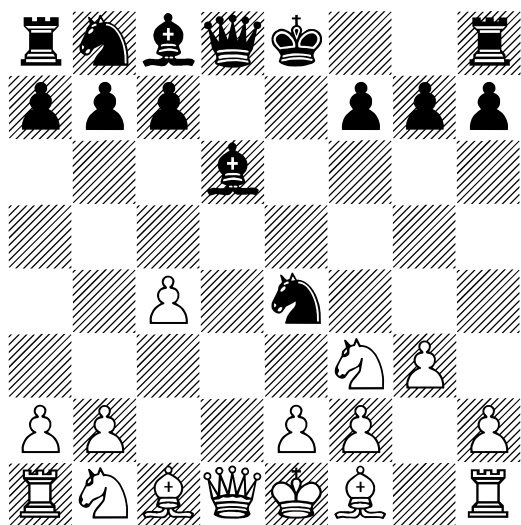
1. d4 Pf6 2. c4 e5 3. dxe5 Pe4 4. Dc2 d5 5. exd6 Lf5 6. Da4† Pc6 7. Pf3 Lxd6 8. a3 Df6 9. Pbd2 Pc5 10. Dd1 0-0-0 11. g3 The8 12. Lg2 Ld3 13. e3 [13. 0-0 Lxe2 14. Dc2 Lxf1-+] 13. ...Le5 14. Pxe5 Pxe5 15. f4 Lxc4 16. Kf2 [16. fxe5 Pd3† 17. Ke2 Df2#] 16. ...Le6 17. h3 Pb3 18. Kg1 [18. Tb1 Pd3† 19. Kg1 Pdxc1 20. Txc1 Txd2] 18. ...Pxa1 19. fxe5 Dxe5 20. Df3 Ld5 21. e4 Lc6 22. Kh2 Pc2 23. Dxf7 Tf8 24. Db3 Pd4 25. Dc3 Tf2 26. Te1 Tdf8 27. Kh1 Df6 28. Tf1 Txf1† 29. Pxf1 Dxf1†?? [29. ...Lxe4-+] 30. Lxf1 Txf1† 31. Kg2 Pe2 32. Dxc7 Txc1 33. Dg4† Kd8 34. Dxe2 Ke7 35. Kf3 La4? 36. Dd2 Tf1† 37. Kg2 0-1 (analyse Kurt Richter)

Tekening van Fajarowicz uit 1930

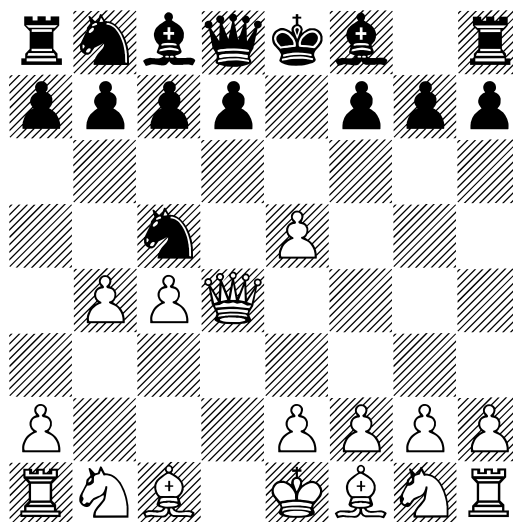
Solide varianten voor wit zijn 4. a3, 4. Pd2 of 4. Pf3, hoewel zwart met het pionoffer d7-d6 meestal wel de mogelijkheid heeft om wit in moeilijkheden te brengen.

Bijvoorbeeld 1. d4 Pf6 2. c4 e5 3. dxe5 Pe4 4. Pf3 d6 5. exd6 Lxd6 6. g3?

Vraag 1: Hoe slaat zwart nu toe?
Vroege damezetten van wit zijn vaak

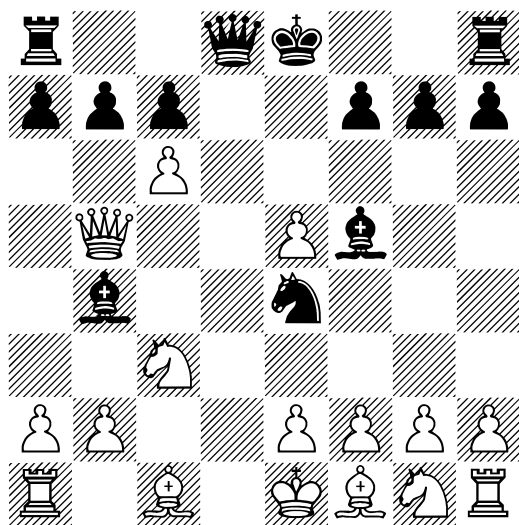
niet aan te raden. 1. d4 Pf6 2. c4 e5 3. dxe5 Pe4 4. Dd4 (“White finds the only way to get a bad position” - Julian Hodgson) 4. ...Pc5 5. b4?

Vraag 2: Hoe weerlegt zwart deze witte opzet?

Zwart zoekt naar snelle ontwikkeling van zijn stukken in de Fajarowicz. Het volgende is waargebeurd: 1. d4

Pf6 2. c4 e5 3. dxe5 Pe4 4. Dd3
Lb4† 5. Pc3 d5 6. cxd5 Lf5 7.
Db5† Pc6 8. dxc6?

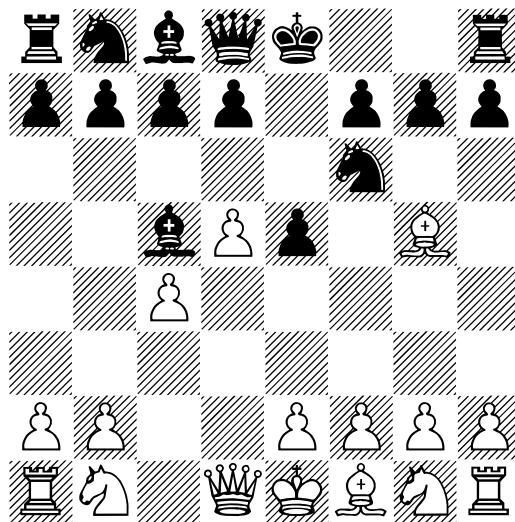

Vraag 3: Hoe dwong zwart nu wit tot opgeven?

Tenslotte nog een voorbeeld van een weigering van het Boedapester Gam-

biet.

1. d4 Pf6 2. c4 e5 3. d5 Lc5 4.
Lg5?

Vraag 4: Hoe komt zwart in het voordeel?

(Antwoorden op pagina 33)

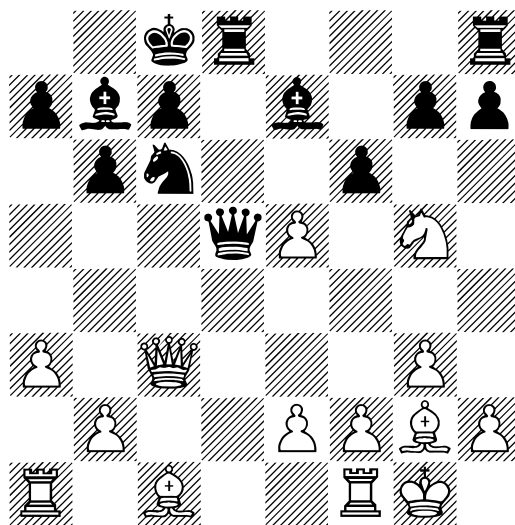
Bovenstaande en andere verflixte fehler zijn terug te vinden in mijn powerpoint-presentatie die op de clubwebsite is geplaatst.

Mijn wedstrijdervaring is zoals gezegd positief. Tot slot nog een korte en een lange partijanalyse.

Duijn-Stolte

Bloemendaal 2009

1. d4 Pf6 2. c4 e5 3. dxe5 Pe4 4.
a3 b6 5. Dc2 Niet 5. Dd5 Lb7 6.
Dxb7 Pc6 7. Le3 (7. Da6 Pc5 8. Db5
Pd4) 7. ...a6 8. g4 Ta7 9. Dxa7 Pxa7
10. Lg2 5. ...Lb7 6. Pc3 d5? 7.
cxd5? Beter was 7. Pxd5. 7. ...Pxc3
8. Dxc3 Dxd5 9. Pf3 (Beter was 9.
Lf4! Pc6 10. Td1 Dc5 11. Dxc5
Lxc5 12. e3 0-0 13. Pf3 Tad8 14.
Ld3.) 9. ...Le7 10. g3?! Pc6 11.
Lg2 0-0-0 12. 0-0 f6! 13. Pg5?

13. ...Pd4!! 14. Lxd5 Pxe2† 15. Kg2 Lxd5† 16. Df3 fvg5 17. Le3 Lxf3† 18. Kxf3 Pd4† 19. Ke4 Pc2

20. Tac1 Pxe3 21. Kxe3 g4 22. Tc2 Thf8 23. b4 Tf3† 24. Ke4 c5 25. e6 Td4† 26. Ke5 Lf6# 0-1

In de wedstrijd met het eerste team thuis tegen DD 2 van 24 november 2011 trof ik op bord vijf Pieter Smeele. Aangezien hij geen onderdeel uitmaakte van de basisopstelling en ik een onderlinge score van 0-2 tegen hem had, kwam dit als een onaangename verrassing.

Het was tegelijk ook een kans op revanche. Ik had een speler verwacht die normaal 1. d4 Pf6 2. c4 opent en gelukkig was Smeele er ook zo een. De partij begon voor mij met bijna 20 minuten tijdsvoorsprong, die de tegenstander in de eindfase parten speelde.

Smeele-Stolte
Den Haag, 2011

1. d4 Pf6 2. c4 e5 3. dxe5 Pe4

Hierna nam mijn tegenstander zeker tien minuten om zijn volgende zet te bepalen, terwijl hij zozegd al een behoorlijke tijdsachterstand had. Hij ging een bestudeerde variant voor het eerst spelen en wilde die nog even goed doorrekenen.

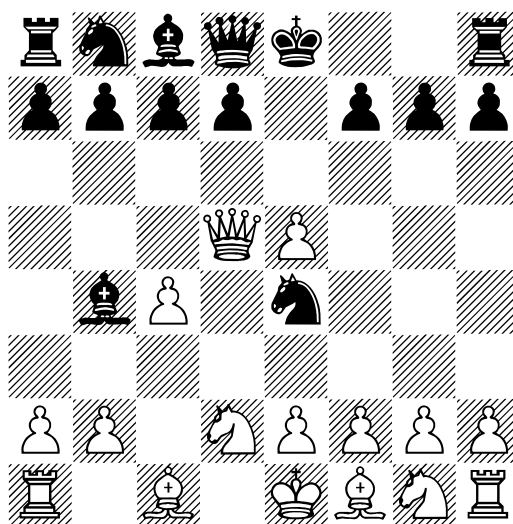
4. Dd5

Dit is niet de meest populaire variant voor wit, maar hij is van alle tijden. Bijvoorbeeld 4. Pf3 en 4. a3 staan als beter te boek. De partijzet werd voor het eerst gespeeld door Max Blümich tegen Sammi Fajarowicz himself in hun vijfde matchpartij voor het kampioenschap van Leipzig in 1930 (<http://www.chessbase.de/nachrichten.asp?newsid=5548>).

4. ...Lb4† 5. Pd2

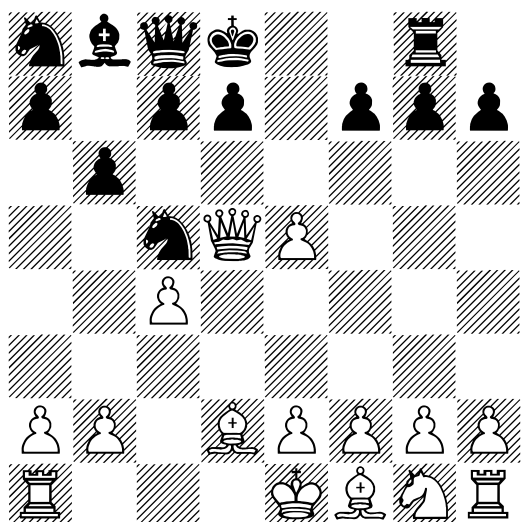
Ik was hier al out of book. Het is evenwel duidelijk dat er iets ten aanzien van Pe4 moet gebeuren. Wit heeft niet gekozen voor 5. Ld2

(Blümich), dat meteen het loperpaar opgeeft.

5. ...Pxd2

Een wat vervlakkende zet, die desalniettemin aanbevolen wordt door Lev Gutman in zijn boek over de Fajarowiczvariant. In andere literatuur en op internet wordt hier meestal gegeven 5. ... Pc5 6. a3 Lxd2 7. Lxd2 b6!?! – een tactische finesse die je nooit achter het bord verzint.

Analysediagram na 7. ... b6!?

De pointe is 8. Dxa8?! Lb7 9. Dxa7 Pc6 en zwart vangt de dame, tegen een normale materiële prijs, maar zwart zal zich psychologisch in het voordeel voelen en wit zal niet weten wat hem overkomen is. Als zwart niet neemt op a8 is Lc8-b7 (met aanval op Dd5) een prettige zet en krijgt zwart een speelbare stelling. Een aardig voorbeeld is het volgende simultaanpartijtje van Karpov uit 1997. De tegenstander is Willem Hajenius (in het boek van Gutman vermeld als “Hajenus”, Gutman rookt zeker nooit sigaren), waarmee ik zelf ook ooit de degens heb mogen kruisen. 1. d4 Pf6 2. c4 e5 3. dxe5 Pe4 4. Dd5 Lb4† 5. Pd2 Pc5 6. a3 Lxd2† 7. Lxd2 b6 8. Td1 Lb7 9. Dd4 De7 10. Dg4 f6 11. b4 Pe4 12. exf6 Dxf6 13. Pf3 0-0 14. e3 Pxd2 15. Txd2 Da1† 16. Ke2 Dxa3 17. h4 Dxb4 18. Th3 La6 19. Ke1 Db1† 20. Td1 Db4† 21. Td2 Db1† ½-½

Karpov weigerde dus de toren op a8 te nemen en speelde 8. Td1. De beste zet is echter 8. Lg5, die de zwarte dame weglukt van d8 en daarmee de

val rond de toren op a8 saboteert, zie 8. ...Dxg5 9. Dxa8 Dxe5 10. 0-0-0! 0-0 11. Df3 Lb7 12. De3 Dxe3 13. fxe3 Pe4 14. Ph3 d6 15. Tg1 Pd7 16. g3 Pe5 17. Lg2 en zwart heeft volgens Gutman niet voldoende compensatie.

Terug naar de partij met 5. ...Pxd2.

6. Lxd2 Pc6?!

Hier miste ik de zet van Tartakower, namelijk 6. ...De7. Ik overzag dat zwart na een eventueel 7. Lxb4 Dxb4† 8. Dd2 een pion terugwint op c4. Wit speelt daarom 7. f4 Pc6 8. Pf3 0-0 9. 0-0-0 Td8! en zwart staat klaar om 10. ...d6 te gaan spelen, met voldoende compensatie.

7. f4

Wit speelt op behoud van zijn pluspion. De lichte voorsprong in ontwikkeling voor zwart weegt daar niet helemaal tegenop.

7. ...0-0

Zwart wil zich bevrijden met d7-d6, maar daar was het nu nog te vroeg voor, zie: 7. ...d6 8. Lxb4 Pxb4 9. Db5† Pc6 en zwart heeft nauwelijks spel.

8. Pf3 d6 9. Lxb4 Pxb4 10. Dd2 a5 11. a3

Het is altijd de vraag voor wie dit wederzijds randpionlijk geschuif nu voordelig is. Na 11. exd6?! Lf5! krijgt zwart de activiteit waar hij op uit is.

11. ...Pc6 12. Td1 Le6 13. exd6 Lxc4

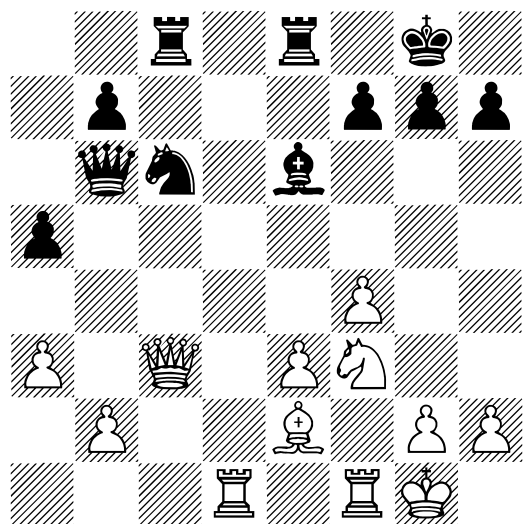
Ik had het gevoel dat mijn tegenstander simpelweg overzag dat ik deze pion kon nemen.

14. Dc3 Le6 15. dxc7 Dxc7

Wit staat een pion voor, maar hij kan niet eeuwig zijn koning in het centrum laten staan.

16. e3 Te8 17. Le2 Db6 18. 0-0 Tac8

Beide partijen zijn volledig ontwikkeld, maar de zwarte stukken oefenen meer druk uit.

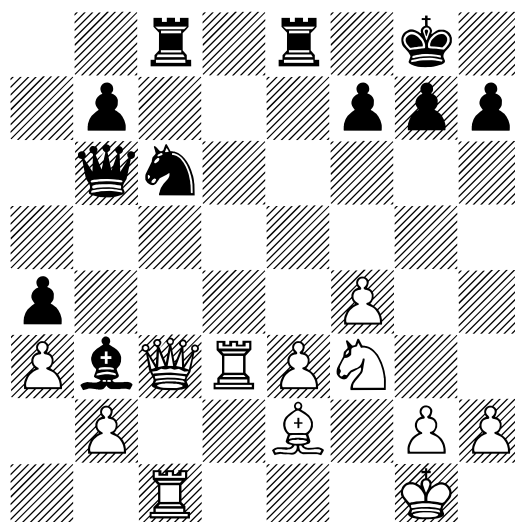
19. Tfe1

Wit heeft moedig berekend dat zijn dame een eventuele aanval over de c-lijn zal overleven. Hier had ik veel om over na te denken. Het is verleidelijk om een variant te kiezen waarin het paard naar voren wordt gezet.

19. ...Lb3 20. Td3 a4

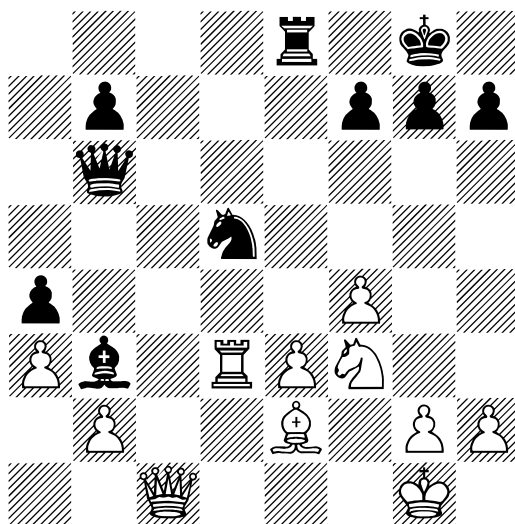
Ik zag geen combinatie en besloot op deze manier de zware witte stukken wat velden afhandig te maken.

21. Tec1?!

21. ...Pe7! 22. Dd2 Txc1† 23. Dxc1 Pd5

Zwart gaat een pion terugwinnen bij een goede stelling.

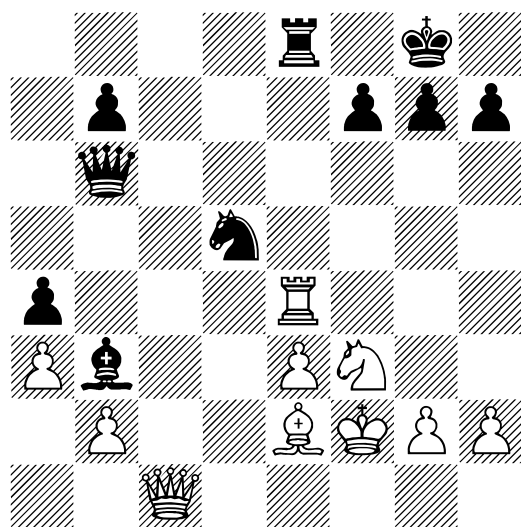
Dat wit zich hier genoodzaakt ziet om een miserabele zet als 24. Kf2 te spelen is sprekend voor de situatie waarin hij zich bevindt, want wie gaat er nu in het middenspel met zijn koning de rokadestelling verlaten voor het dekken van een achtergebleven en spoedig ook geïsoleerde pion, die in de penning blijft staan?

24. Kf2 Pxf4 25. Td4

Hier zag ik niet direct hoe ik verder moest gaan. Ik vermoed dat een toren op c2 krijgen een goed plan is, maar dat zag ik nu nog niet. Het voelt ook tegennatuurlijk om de druk van e3 af te halen. Goed was wellicht 25. ...Pxe2 26. Kxe2 De6 met idee Tc8 en Tc2, maar ik zag het niet doorslaan (misschien eerst onderste rij problemen oplossen met g7-g6) en twijfelde of ik mijn mooie paard wel moest ruilen tegen die looper op e2. Mijn tegenstander begon nogal last te krijgen van tijdnoed en ik besloot dan maar het paard terug te halen naar d5 en hield rekening met de terugtocht Td3, waarna ik weer op een plan zou moeten gaan broeden met de optie om alsnog voor de variant met Pf4, Td4 en Pxe2 te kiezen.

25. ...Pd5 26. Te4 (!)

Dit grapje had ik totaal niet gezien. Ik ben nu min of meer gedwongen om met mijn toren de e-lijn te verlaten, hoewel blijkt dat ik hem weer terug kan winnen.

26. ...Td8 27. Dd2 Pf6 28. Td4 Te8
29. Ld3

Hier besepte ik dat mijn toren voorlopig niet op c2 zou komen.

29. ...g6 30. h3 Dc7 31. Lb1 Ph5

Ik had het idee als wit 'niets' zou doen ik geen concrete doorbraak via g3 kon bewerkstelligen. Het doel was meer om wit verder in tijdnoed te brengen door hem steeds weer voor nieuwe problemen te stellen.

32. Kg1 Tc8 33. Le4 Pg3 34. Ld5?!

Wellicht was 34. Ld3 beter.

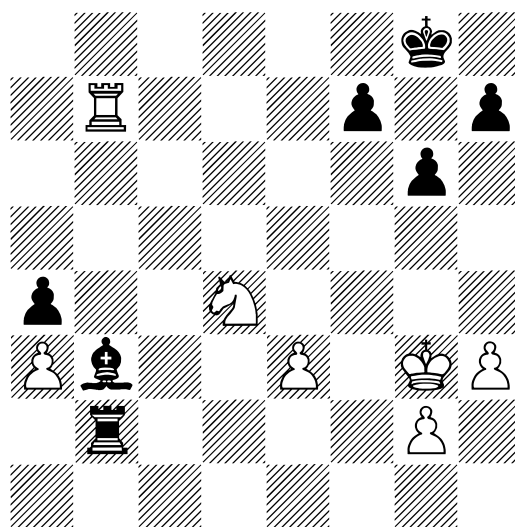
34. ...Dc1† 35. Dxc1 Txc1† 36. Kf2 Lxd5 37. Kxg3 (!)

Goed gerekend door wit onder tijdsdruk, want 37. Txd5 Pe4† 38. Ke2 Tc2† leidt tot winst van pion b2.

37. ...Lb3 (!)

De nu volgende variant tot en met 42. ...Lxb7 had ik al voorzien toen ik dit speelde.

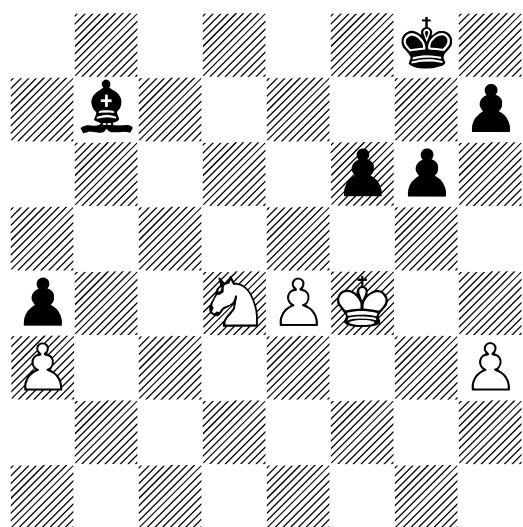
38. Tb4 Tc2 39. Txb7 Txb2 40. Pd4?

40. ...Txc2†! 41. Kxc2 Ld5† 42. Kg3 Lxb7

Zwart heeft een eindspel met een pion meer. Technisch is het misschien niet te winnen voor zwart. Hij moet oppassen dat hij niet een remise-eindspel met loper en de verkeerde randpion (a4) overhoudt. In de partij verkeerde wit in zeer ernstige tijdnood en moest het doen met de 10 seconden per zet.

43. Kf4 f6 44. e4

44. ...Kf7?

Beter (in ieder geval praktisch gezien) was 44. ...g5† om pion h3 op wit te houden.

a) 45. Kf5?! Kf7 en nu dreigt er 46. ...Lc8† met mat. Daarom is gewongen 46. e5 Lc8† 47. e6† Ke7 48. Pc6† Kd6 en nu 49. Pd8 h6! 50. Pf7† Ke7 51. Pxd6 Lxe6† en wint, maar misschien is 49. Kxf6 beter.

b) 45. Kf3 (om pion e4 te blijven dekken) in dit eindspel lijkt zwart enige kansen te hebben.

45. h4 h6 46. e5 g5† 47. hxg5 hxg5† 48. Kf5 Lc8† 49. Ke4 en tegelijk overschrijdt wit de tijds-limiet. Ik hield rekening met 49. e6† Ke7 en was optimistisch over het gedwongen 50. Pc6† Kd6. Bij nader inzien lijkt dit remise, omdat wit de zwarte pionnen kan opruimen en op tijd met zijn koning in hoek a1 is.

Maarten Stolte

Edel dier

Merkwaardig beest; benen, geen poten
van adel gelijk de leeuw
geen kop, maar hoofd
hoe anders dan zeker meeuw.

Uw vlees versmaad door consument
meer aan koe, varken, vis of kip gewend
het nut van uw spierkracht reeds lang verloren
na de uitvinding van motoren.

Maar toch, mijn beste knol of peerd
goed gebruikt zijt gij wel wat weerd
of in moderne taal zijt gij wel wat waard
en daarom noem ik u voortaan paard.

Want van topspeler tot absolute hork
een ieder vreest uw gemene vork.

Pieter Struiksma

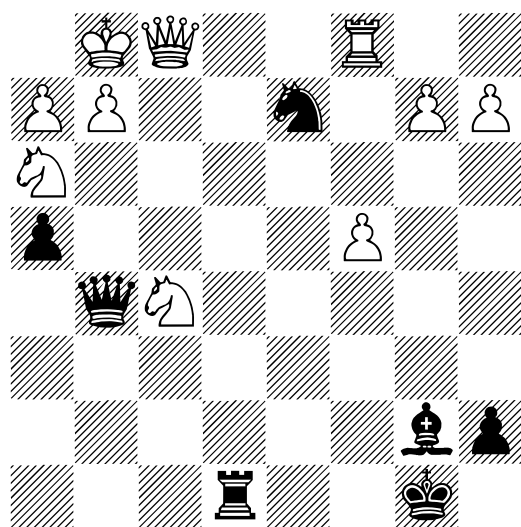
De belevenissen van een rat

Toen wij vorig seizoen met ons eerste team degradeerden uit de KNSB-competitie, besloot ik om extern bij mijn oude club Zukertort Amstelveen te gaan spelen in een KNSB-team.

Velen heb ik toen deelgenoot gemaakt van mijn morele bezwaren tegen dit besluit: moet een teamcaptain niet mee met zijn gedegradeerde team? Of ben ik vrij om volledig voor mijn eigen belang te kiezen en mijn oude team te laten barsten? Het probleem kwam kortweg op deze vraag neer: moet ik een kapitein zijn die met zijn schip ten onder gaat of mag ik een rat zijn die het zinkende schip verlaat? Ik heb voor de rat gekozen en in dit stukje vertel ik jullie hoe het deze rat en zijn nieuwe team is vergaan.

Voor de mensen die geloven dat er een hogere rechtvaardigheid werkzaam is in de kosmos heb ik slecht nieuws: zowel mijn nieuwe team als ik zelf hadden een fantastisch seizoen! Het was een soort omgekeerd SHTV 1 in het vorige seizoen. Veel wedstrijden wonnen we net met $4\frac{1}{2}$ - $3\frac{1}{2}$. De jeugdspelers van Amstelveen waren aan de lagere borden verwoestende puntenmachines en de hogere borden hielden redelijk goed stand. We verloren alleen de eerste match, daarna wonnen we er een aantal achter elkaar. De zegereeks werd alleen onderbroken door een 4-4 tegen de hekkensluiter (onder meer door een nederlaag van mij). Toen we in de voorlaatste wedstrijd van de koploper wonnen, leek promotie zelfs nog tot de mogelijkheden te behoren. Promotie was alleen mogelijk als de koploper de laatste wedstrijd zou verliezen. Dat deden ze niet en we werden keurig tweede. Mijn persoonlijke score aan bord twee was $5\frac{1}{2}$ uit 9. Een resultaat waar ik goed mee kan leven.

Hieronder volgen wat fragmenten uit mijn wedstrijden. Dit eerste fragment is voor de wraakzuchtigen onder ons:

Regiohakkers-Amstelveen 3

Wit: Rik de Wilde (2089)

Zwart: Tjomme Klop (2002)

Na een spannende partij, waarin ik een pion had geofferd en één had weggeblunderd voor initiatief, kwam deze stelling op het bord met zwart aan zet. In tijdnood speelde ik **37. ...Df6**. Deze zet laat het initiatief lopen en een aantal zetten later kon ik opgeven.

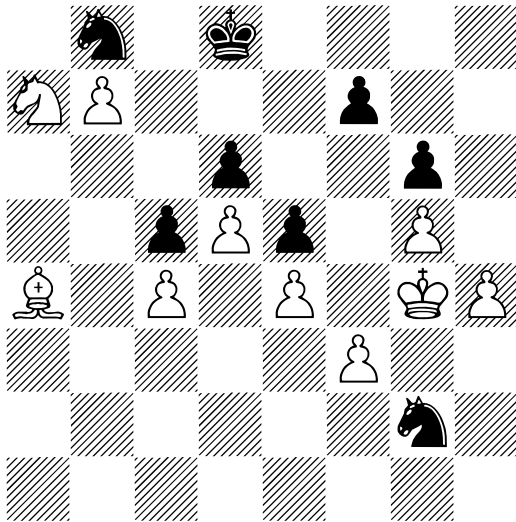
Zwart moet echter 37. ...Pf3†! spelen. Dit wint min of meer een stuk. Het

beste voor wit is 38. Kh1 Dxf5 39. Pgl Pd4! en zwart blijft een stuk voor tegen twee pionnen.

Het volgende fragment komt uit Amstelveen 3-Messemaker 1847.

Wit: Tjomme Klop (2008)

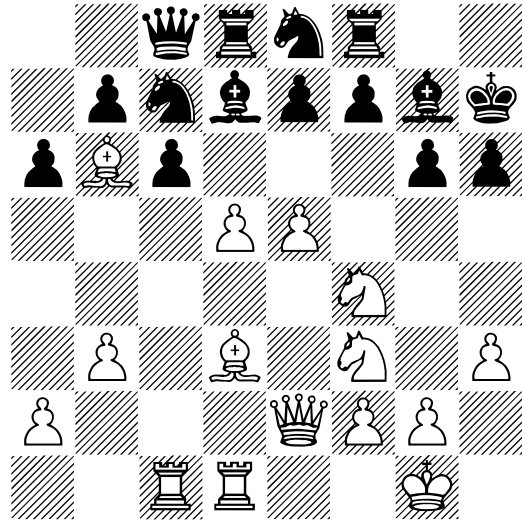
Zwart: Ed Roering (2157)

De Benkö van zwart is mislukt. Op de damevleugel staat hij simpel een belangrijke pion achter. Zwart probeerde echter nog activiteit te ontwikkelen met het paard op g2. Het paard komt dat duur te staan.

60. La4 Pg2 61. Kg3 Pe3 62. Lb3 Pf1† 63. Kf2 Pd2 64. La2! Het paard is opgesloten **Kc7 65. Pb5† Kxb7 66. Ke2 Pa6 67. Kxd2 1-0**

Nog een succesfragmentje uit Amstelveen 3-Oosten Toren 1

Wit: Tjomme Klop (2002)

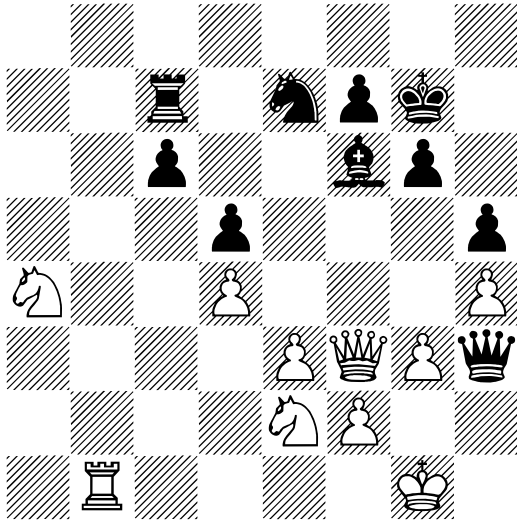
Zwart: Wim Leene (1885)

Wit heeft ruimtelijk overwicht. Hoe maakt hij dit af? Het ging op de volgende wijze: **25. e6! fxe6 26. Pxd6 Tf5 27. Pxe7 Db8 28. dxe6 Lxe6 29. Pxf5 1-0**

Tot slot bedien ik nog de mensen die vinden dat een rat zijn verdiende loon moet krijgen. Deze rampzalige stelling bereikte ik na een modelopening voor wit in de ruilverant van het damegambiet. (PSV Dodo (Putten)-Amstelveen 3)

Wit: Ruben Kuijper (1909)
 Zwart: Tjomme Klop (2002)

Het lijkt redelijk gelukt voor wit: de pion op c6 is blijvend zwak, de zwarte loper is slecht en wit staat goed gecoördineerd. Alleen zijn de velden rondom de witte koning wat zwak. De zwartspeler meende dat hij daarvan kon profiteren en ging nu combineren, terwijl zijn eigen toren ongedekt staat.

Er volgde **34. ...Lxh4?? 35. Df4! Ta7 36. gxh4 Txa4 37. De5† Kf8 38. Tb8†! Pc8** 1-0 Ai! Er zijn ooit ergere dingen voorgevallen in Putten, maar dit was voor mij ook pijnlijk.

Al met al beviel het mij uitstekend om in dit team te spelen en dat ga ik volgend jaar zeker weer doen.

Tjomme Klop

Oplossingen

Boedapester Fajarowicz - Maarten Stolte

(1) **6. ...Pxf2! 7. Dc2** (7. Kxf2 Lxg3†) **7. ...Pxb1 8. Lg2 Pxd3 9. hxd3 Lxd3† 10. Dd1 Pxc3 11. Dxd4 c5** en zwart staat uitstekend.

(2) **5. ...Pc6 6. Db2 Pxb4! 7. Ld2 Pc6 8. Pf3 d6** en zwart staat beter.

(3) **8. ...Pxc3** 0-1 (Brix-Engelhardt, Kopenhagen 1954)

(4) **4. ...Pe4!** Dreigt Lxf2 mat en is nog beter dan **4. ...Lxf2† 5. Kxf2 Pe4†**, zie: **5. Le3 Lxe3 6. fxe3 Dh4† 7. g3 Pxd3 8. Pf3 Dh6** en er dreigt Pxb1 en Dxe3.

Onbewuste blokkade

Nog pas geleden bereikte het mij: Hans Dwarshuis werd 65 jaar, en dat moest gevierd worden. Hij had bijna al zijn schaakvrienden uitgenodigd om nog eens te genieten van alle schitterende overwinningen die hij op hen had geboekt. Helaas dwingt het leven soms tot moeilijke keuzes; tenslotte vond geen enkel clublid de gastenlijst. Maar, wij mogen de opera gemist hebben, de HD-film kan ieder voor zich afspelen. Bijzondere momenten.

Geheel losstaand van het voorgaande: onlangs kreeg ik een boek van Reuben Fine in handen over de psychoanalyse van de schaker. Dit boek bevat ook portretten uit de praktijk waardoor je gaat vermoeden dat de excentriciteit van veel schakers een teken van ziekte is. Fine heeft deze opvatting met professionele ernst uitgewerkt, en trekt boeiende conclusies. Om daar niet mee op de loop te gaan, geef ik eerst een achtergrondschilderij van de psychoanalyse.

Psychoanalyse, eind 19e eeuw door Freud geconcipieerd, was de eerste psychodynamische theorie: het psychologische uitgangspunt dat de nadruk legt op het samenspel van 'mentale krachten'. In de definiëring van die 'krachten' schuilt meteen de zwakte van de methode, waardoor deze tegenwoordig als onwetenschappelijk wordt gezien. Freud zag de krachten als 'levenskrachten', een constructieve - seksuele, en een destructieve - agressieve. Deze krachten zouden echter niet, zoals we nu gewend raken, reduceerbaar zijn tot kwantitatieve hersenstatussen, en daarmee tot fysische theorieën. Met andere woorden: het bestaan van die 'krachten' is niet met fysica te onderzoeken.

Maar Freuds theorie is ook weer niet van bijbelse simpelheid: hij beschreef de mentale krachten als analoog aan fysieke vormen van energie, hetgeen tot imposante pseudowetenschappelijke duiding leidde - met soms woeste extremen.

Toch zorgt dat analoge gezichtspunt ervoor dat psychoanalyse voor tot op heden werkbare aannames zorgt omtrent wat mensen motiveert. De twee centrale aannames van de psychoanalyse zijn:

- mensen zijn zich zeer vaak onbewust van hun motieven.
- er zijn defensieve mechanismen aan het werk die angst veroorzakende motieven in het onderbewuste houden.

Oftewel: een psychodynamische aanpak gaat ervan uit dat onbewuste herinneringen/emoties invloed hebben op onze bewuste gedachten/acties. Los de mysterieuze krachten en je hebt een werkbare, moderne theorie.

Volgens Freud is er in dit krachtenspel sprake van een neurotisch conflict. Om

dit beter te begrijpen, maakt hij mentaal onderscheid tussen het 'id' (biologische driften - tegenwoordig wel 'temperament' genoemd), het 'ego' (zelfbeeld) en het 'superego' (de maatschappelijke moraal). In het neurotisch conflict tussen het id en het ego zoekt een instinctieve drift naar ontlasting en komt hierbij in strijd met een egogereleerde angst (voor straf, schaamte, etc.). Het id 'hongert' naar objecten, het ego wil ze juist 'ontwijken'. Deze strijd tussen id en ego zorgt voor stress en mensen ontwikkelen (defensieve) mechanismen om daarmee om te gaan. Dit fenomeen vind ik boeiend en, als verwoording van een analoog fenomeen, ook behulpzaam bij het wegwerken van mentale zwaktes bij schakers of sporters. Maar eerst staan we stil bij de wonderbaarlijke conclusies van Fine.

Onomwonden: schaken is een tweestrijd, bijna altijd tussen mannen, waarbij aanzienlijke ego-betrokkenheid is. Op een zekere manier heeft het te maken met de conflicten rondom agressie, homoseksualiteit, masturbatie en narcisme. Fine ziet in schaken een substituut voor oorlog - maar niet zomaar agressie, maar een dieper vader-zoon-conflict. Fine vindt dat op symbolische wijze terug in het contrast tussen de koning en de pion (= kleine jongen). Maar de schaker identificeert zich volgens Fine ook met de koning, waardoor een ambivalentie in het zelfbeeld van de schaker ontstaat.

Ook in de identificatie met de koning zit al tegenstrijdigheid: enerzijds reflecteert de koning, in zijn onmisbaarheid en overweldigend belang voor het spel, belangrijke gewenste eigenschappen voor het zelfbeeld. Anderzijds is de koning ook zwak, hulpbehoevend. Hij is eigenlijk de zwakke vader. Voorts staat de koning voor de penis van de jongen en roept daarmee de castratieangst op die bij de (in het vakjargon) 'fallische fase' hoort. Dit soort conclusies omtrent de identificatie van een individu met zijn koning bezorgen de gemiddelde lezer toch rillingen en het absurde ligt op de loer. Een voorbeeld hiervan gaf Max Pam in een column over de beroemde schaker Morphy: over hem ging het gerucht dat hij homoseksueel zou zijn, omdat hij eens in een partij de koning van de tegenstander van achteren aangevallen zou hebben...

Fine zag in het taboe op het zomaar aanraken van een stuk, bekrachtigd in de regel 'aanraken is zetten', een verdediging tegen masturbatie en homoseksualiteit (wederzijds contact). Dit staat in een soort paradoxale verhouding met een ander fenomeen dat hij aankaart (en ik kan beamen), nl. dat schakers geneigd zijn te praten in ongewone taal. Het dissociëren van woorden uit hun originele betekenis komt vaak voor en is volgens Fine karakteristiek voor obsessief denken. Je gaat je nu afvragen: waarom in het ene geval zo strak aan een conventie vasthouden, maar wel met een andere conventie breken?

Nu wordt het interessant: we moeten gaan inzien hoe het ego precies werkzaam is in de schaakstrijd. Het ego gebruikt intellectuele middelen en fantasieën om

met de conflicten (angsten) om te gaan. Gedachten vervangen actie en hier wordt het waken voor extremen. Gelukkig gaan de fantasieën meestal niet te ver (zoals bij schizofrenen) vanwege de reële verplichting een zet te moeten doen.

Volgens Fine kan de verschuiving van actie naar gedachte op twee dingen duiden:

- het spel is een intellectuele uitlaatklep, zoals ieder ander spel.
- een defensieve beweging om te beschermen tegen verschillende angsten, nl. rampen (straf etc.) die het gevolg kunnen zijn van actie.

Het schaken bindt zo de libidineuze energie. Fine voegt toe dat het ego behoorlijk sterk moet zijn voor deze vorm van intellectuele verdediging. Veel schakers hebben zo'n sterk ego: dat is ook wel nodig, want voor schaken (= strijdmodel) moet je je agressieve energie in een intellectueel model kunnen gieten.

Schakers met een sterk ego kunnen de bewegingsenergieën zeer goed neutraliseren. Maar ze staan hierdoor wel onder hoge spanning (ondergaan veel angst, onzekerheid), en ze hebben hier niet zonder meer een fysieke uitlaatklep voor. Er blijft dus veel spanning aanwezig - een verklaring voor de vele neuroten onder schakers? Ook het 'narcisme' van sommigen kan uitgelegd worden: mensen met een sterk ego zijn zozeer gericht op interne controle, dat ze teveel met innerlijke bezigheden bezwaard zijn om nog diepe object-relaties te kunnen ontwikkelen. En ja, voor zover het mannen betreft: objectrelaties met vrouwen...

Ik sprak aan het begin de overtuiging uit dat psychoanalytische duidingen hun nut kunnen hebben voor schakers. Zou ik nu in het kort stellen dat iedere schaker verplicht moet gaan daten voor mentale (en lichamelijke) ontlading? Dat is geen slecht idee - maar wel ongerelateerd aan het verbeteren van de eigenlijke mentale zwakte. Moderne psychologie onderschrijft dat mensen zich vaak niet bewust zijn van hun motivatie en van het effect van emoties/angsten. Maar het ziet die angsten als lichamenlijk, dus komt het erop neer dat je je bewust gaat worden van de lichamenlijke spanningen tijdens een partij.

Daar zult u wel middeltjes voor weten, ademhalingsoefeningen enz. En het is ook nuttig die te doen vóór de strijd. Maar het gaat er om dat je dit soort technieken uiteindelijk niet bewust, d.w.z. niet intellectueel aanstuurt: het gaat erom dat je los komt van het intellectuele construct tijdens de schaakpartij. Hierbij helpt mentale voorbereiding - het terughalen van stressvolle partijsituaties uit het verleden, het onder ogen zien van angsten, het verwoorden van vertrouwen in eigen kunnen, maar daarbij juist niet een irreëel positief zelfbeeld te schetsen.

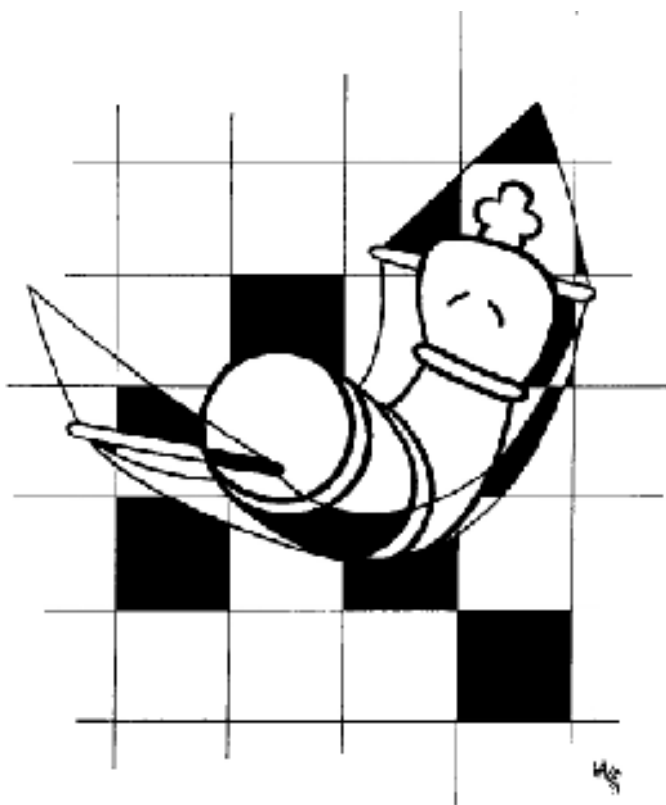
Grappig genoeg pleit ik nu voor het je 'bewust' worden van de constructies van

je eigen ego, niet zozeer van de ‘motiverende krachten’ van het id (welke niet zeker bestaan). Het zijn niet zeker ‘levenskrachten’ waarvan we ons onbewust zijn, maar juist de talige, intellectuele constructies die onbewust van invloed zijn. Namelijk op ieder moment dat we ‘bewust’ zijn, d.w.z. talig reflecteren.

Het is mijn stellige overtuiging dat als veel schakers het vertrouwen in het gelijk van hun ego-uitspraken verliezen, ze minder subjectief zullen spelen. Want uiteindelijk ga je dan minder irrationeel denken - want in vreemde volgorde o.b.v. onbewuste wensen en angst voor ego-aantasting. En dus ga je sterker spelen.

Fine mag dan in zeer aanvechtbare taal hebben geschreven, uiteindelijk geeft hij - een grootmeester van wereldklasse - vooral een sterk praktisch advies: vermijd overmatige intellectuele constructies, want ze vormen een onbewuste blokkade.

Melchior Vesters

Een prettige (schaak)zomer gewenst!

Zomeragenda

donderdag 14 juni t/m 30 augustus
Haagsche Zomercompetitie (Haeghe Ooievaar)

vrijdag 6 t/m zondag 15 juli
6e Leiden Chess Tournament

zaterdag 14 t/m zondag 22 juli
2e Science Parktoernooi (Amsterdam)

maandag 23 juli t/m donderdag 2 augustus
Open Kampioenschap van Nederland (Dieren)

maandag 6 t/m zaterdag 11 augustus
[jeugd] Euro Chess Tournament (ONJK A t/m G) (Enschede)

donderdag 16, 23 en 30 augustus
Zomerrapidtoernooi

vrijdag 24, dinsdag 28 en vrijdag 31 augustus
64e Westlandse Druivenschaaktoernooi (Naaldwijk)

donderdag 6 september
Algemene Ledenvergadering

8 september
OGD Rapidtoernooi (Delft)

donderdag 13 september
Massakamp Haeghe Ooievaar-SHTV

donderdag 20 september
Start interne competitie

Kopieerservice bij KONTRAST

als goed in meervoud moet

KONTRAST

Tanthofdreef 7 te Delft

Tel. (015) 2618823

**TEGOED
BON
VOOR**

GRATIS

een paar daglenzen of
een paar weeklenzen of
een paar maandlenzen

duo●●ptiek

THOMSONLAAN 93
2565 HZ DEN HAAG
Tel. 070 - 360 70 02

**TEGOED
BON
VOOR**

GRATIS

een paar daglenzen of
een paar weeklenzen of
een paar maandlenzen

duo●●ptiek

THOMSONLAAN 93
2565 HZ DEN HAAG
Tel. 070 - 360 70 02

Wij werken graag met een stucloper.

Omdat niet iedereen dezelfde financiële situatie heeft en elk huis een andere aanpak vereist.

Dáárom beginnen we bij uw wensen, uw mogelijkheden en de verwachtingen voor uw woning.

Jan van Delden stucadoorsbedrijf helpt u graag om tot de juiste keuzes te komen. Zij zorgen ervoor dat alles glad verloopt zoals afgesproken.

Meer weten? Maak een afspraak voor een vrijblijvend kennismakingsgesprek.

O ja, en de stucloper gebruiken we voor bijvoorbeeld het tijdelijk afdekken van vloeren, gangen en trappen. Zo blijft alles netjes en schoon.

Laan van Meerdervoort 1263 - 2555 BE 's-Gravenhage
© 070 - 323 98 09 - info@janvandelden.nl